

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue osavuosisikatsaus 1–6/2025



Sisällys

1	Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen tuloslaskelma.....	3
1.1	Strategisten tavoitteiden seuranta.....	8
1.2	Toimialuekohtaiset talouden toteumavertailut.....	9
1.2.1	Hyvinvointialuehallinto.....	9
1.2.2	Terveyspalvelut.....	10
1.2.3	Sosiaalipalvelut.....	11
1.2.4	Pelastustoimi.....	12
1.2.5	Konsernipalvelut.....	19
1.2.6	Hankkeet.....	20
2	Hyvinvointialueiden rahoitus vuonna 2025.....	22
2.1	Hyvinvointialueen rahoituksen määräytyminen.....	22
2.2	Vuoden 2025 rahoituspäätös.....	23
2.3	Vuoden 2026 rahoituslaskelmat.....	27
2.4	Korkoriskien hallinta, nostetut talousarviolainat ja tehdyt korkosuojaukset.....	31
2.4.1	Talousarviolainat.....	35
2.4.2	Korkosuojaukset.....	35
2.4.3	Lyhytaikaiset lainat.....	36
3	UTV2-ohjelma.....	38
3.1	Valtiovarainministeriölle tehtävä raportointi muutosohjelman toteutumisesta.....	42
4	Lainat ja lainanottovaltuus.....	43
5	Maakunnallinen näkökulma.....	48
6	Henkilöstöön liittyvä raportointi.....	50
7	Tytäryhtiöiden raportointi.....	51

1 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen tuloslaskelma

Hyvinvointialueen kolmannen toimintavuoden toteumaa on kertynyt puolen vuoden ajalta. Luvut vuosien välillä eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia. Palkkojen osalta on huomioitava, että palkankorotukset tulevat toteumiin eri tahdissa eri vuosina.

Muutosneuvotteluiden toimenpiteitä on toteumissa osittain mukana.

Erikoissairaanhoidon irrottaminen Kuusiolinnan sopimuksesta vääristää vuoden 2024 toteumia alkuvuoden osalta sekä tuottojen että kulujen puolella. Korjaukset laskutukseen on tehty syksyllä 2024. Vuonna 2025 Kuusiolinnasta siirtyvistä toiminnoista toteumassa ovat mukana mielenterveys- ja riippuvuushoidon palvelut sekä suun terveydenhoito. Ennusteessa myös syksyn siirtymien vaikutusta on pyritty arvioimaan.

Koko vuoden talousennuste näyttää tällä hetkellä karkeasti arvioiden n. 29,3 milj. euron alijäämää. Ennusteeseen on edelleen suhtauduttava varovasti. UTV2-toimenpiteiden toteutuminen ja vaikutukset talouteen selviävät lopullisesti vasta vuoden edetessä. Tähän ennusteeseen niiden ja yt-toimenpiteiden vaikutukset on arvioitu varovaisuuden periaatetta noudattaen. Näyttäisi siltä, että toimenpiteitä edistetään, mutta vielä vaikutusta ei näy euroissa saakka. Ennustettu alijäämä lisää tulevien vuosien taloushaasteita, sillä ennusteen alijäämä huomioiden katettavaa alijäämää on kertymässä 31.12.2025 mennessä noin 136 milj. euroa.

Talousennuste heinäkuun toteumien perusteella laskettuna

Tuloslaskelma	Skenaario 1	TA2025	Muutettu TA2025
Toimintatuotot	144 319 321	141 797 900	140 175 100
Myyntituotot	38 301 762	41 050 400	38 835 900
Maksutuotot	71 951 548	70 774 900	70 937 600
Tuet ja avustukset	20 613 780	18 280 400	18 280 400
Muut toimintatuotot	13 452 230	11 692 200	12 121 200
Toimintakulut	-1 114 677 934	-1 110 063 100	-1 095 567 500
Henkilöstökulut	-565 085 010	-543 728 100	-543 625 900
Palvelujen ostot	-367 468 301	-375 703 900	-367 841 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-80 104 505	-83 379 100	-81 290 300
Avustukset	-29 001 001	-34 288 900	-29 903 200
Muut toimintakulut	-73 019 117	-72 963 100	-72 906 600
Toimintakate	-970 358 613	-968 265 200	-955 392 400
Valtion rahoitus	964 908 484	964 138 200	964 996 500
Rahoitustuotot ja kulut	-1 055 600	-586 500	-586 500
Vuosikate	-6 505 729	-4 713 500	9 017 600
Poistot	-22 763 000	-22 556 000	-22 556 000
Tulos	-29 268 729	-27 269 500	-13 538 400

Tämänhetkinen ennuste osoittaa, että UTV-toimenpiteitä tarvitaan, että pystytään alittamaan alkuperäinen talousarvio. Tuottopuolen toteumat näyttävät toteutuvan hieman talousarviossa suunniteltua paremmin. Kulupuolella erityisesti henkilöstökulujen ja palveluiden ostojen kehittymistä on syytä seurata tarkasti. Kuusiolinnasta syksyn aikana siirtyvät aallot eivät vielä näy muutetussa talousarviossa, mutta ennusteeseen niiden vaikutusta eri kulueriin on pyritty arvioimaan.

Koko organisaation toteumavertailu 1–6/2025

Toteumassa on huomioitava, että kirjanpitolautakunnan ohjeistus tilikauden aikaisesta raportoinnista ohjeistaa seuraavaa: "Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) 25 §:n mukaan hyvinvointialueille maksetaan varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä. Valtion rahoitus esitetään katsauksissa tasasuuruusina kuukausierinä (1/12) koko vuoden rahoituksesta. Ennakoon saatu rahoitus siirretään kirjanpidossa tuloennakoihin. Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 11 §:n mukainen lisärahoitus kirjataan sille tilikaudelle, jolle se on myönnetty.

Henkilöstökuluissa lomarahoja ei ole jaksotettu koko vuodelle, vaan kesäkuun toteumassa on maksetut lomarahat koko vuoden osalta. Virallisessa Valtiokonttorin raportoinnissa lomarahat raportoidaan kolmannelle kvartaalille. Tulossa olevat kertaerät, järjestelyvaraerät ja lokakuussa tuleva yleiskorotus nostavat henkilöstökuluja loppuvuodesta kuluessa. Yt-toimenpiteiden vaikutukset näkyvät myös vuoden edetessä.

Keväällä 2025 hyväksyttiin talousarviomuutos, johon huomioitiin jo päätetyt UTV2-ohjelman ja yt-neuvotteluiden tulokset sekä muut keväällä tiedossa olleet selkeät erät. Myös 1.4.2025 voimaan tulleet organisaatiomuutokset vietiin kirjanpidon rakenteisiin 1.6.2025 alkaen, joten raportointikin on kesäkuun tilanteesta tehty uuden rakenteen mukaisesti. Kuusiolinnasta siirtyvistä toiminnoista talousarviomuutoksessa huomioitiin kevään aallot. Syksyn aaltojen osalta tullaan tekemään talousarviomuutos loppuvuoden aikana.

Koko organisaation toteumavertailu 1–6/2025

Alla koko organisaation tuloslaskelma ja toteumavertailu alkuperäiseen talousarvioon.
Tasaisen toteuman mukainen toteumaprosentti on 50 %.

Tuloslaskelma	Ta 2025	Muutettu ta 2025	Vuoden alusta	Tot %	Ed. vuoden tot.	Tp 2024
Toimintatuotot	141 797 900,00	140 175 100,00	63 202 404,36	45,1%	67 627 066,89	136 875 393,37
Myyntituotot	41 050 400,00	38 835 900,00	18 180 200,75	46,8%	25 256 560,20	41 610 384,88
Maksutuotot	70 774 900,00	70 937 600,00	35 396 470,06	49,9%	33 790 144,07	68 925 610,56
Tuet ja avustukset	18 280 400,00	18 280 400,00	2 362 675,47	12,9%	3 035 094,23	13 918 286,99
Muut toimintatuotot	11 692 200,00	12 121 200,00	7 263 058,08	59,9%	5 545 268,39	12 421 110,94
Toimintakulut	-1 110 063 100,00	-1 095 567 500,00	-552 451 588,83	50,4%	-545 519 325,44	-1 085 219 109,08
Henkilöstökulut	-543 728 100,00	-543 625 900,00	-274 869 238,58	50,6%	-258 490 777,85	-526 195 087,91
Palkat ja palkkiot	-441 176 200,00	-441 082 300,00	-224 816 186,22	51,0%	-209 023 756,59	-426 764 565,33
Henkilösivukulut	-102 551 900,00	-102 543 600,00	-50 053 052,36	48,8%	-49 467 021,26	-99 430 522,58
Palvelujen ostot	-375 703 900,00	-367 841 500,00	-188 016 085,72	51,1%	-190 901 705,79	-369 228 701,25
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-83 379 100,00	-81 290 300,00	-39 705 664,48	48,8%	-42 129 124,84	-82 538 335,16
Avustukset	-34 288 900,00	-29 903 200,00	-14 395 531,24	48,1%	-17 431 495,22	-35 219 727,85
Muut toimintakulut	-72 963 100,00	-72 906 600,00	-35 465 068,81	48,6%	-36 566 221,74	-72 037 256,91
TOIMINTAKATE	-968 265 200,00	-955 392 400,00	-489 249 184,47	51,2%	-477 892 258,55	-948 343 715,71
VALTION RAHOITUS	964 138 200,00	964 996 500,00	482 454 242,22	50,0%	454 709 927,00	909 419 854,03
Rahoitustuotot ja -kulut	-586 500,00	-586 500,00	-392 860,81	67,0%	436 668,44	9 040,01
Korkotuotot	2 505 500,00	2 505 500,00	626 718,80	25,0%	1 650 678,10	2 941 437,75
Muut rahoitustuotot	470 000,00	470 000,00	536 524,32	114,2%	354 281,45	449 278,15
Korkokulut	-3 510 000,00	-3 510 000,00	-1 212 959,45	34,6%	-1 549 214,66	-3 298 090,12
Muut rahoituskulut	-52 000,00	-52 000,00	-343 144,48	659,9%	-19 076,45	-83 585,77
VUOSIKATE	-4 713 500,00	9 017 600,00	-7 187 803,06	-79,7%	-22 745 663,11	-38 914 821,67
Poistot ja arvonalentumiset	-22 556 000,00	-22 556 000,00	-11 381 545,77	50,5%	-11 224 031,93	-23 138 201,33
Suunnitelman mukaiset poistot	-22 556 000,00	-22 556 000,00	-11 381 545,77	50,5%	-11 224 031,93	-22 339 625,25
Arvonalentumiset	0,00	0,00	0,00		0,00	-798 576,08
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-27 269 500,00	-13 538 400,00	-18 569 348,83	137,2%	-33 969 695,04	-62 053 023,00

Palveluiden ostot eriteltynä tilikohtaisesti

Alla koko organisaation tasolla palveluiden ostot eriteltynä tilikohtaisesti.

Asiakaspalveluiden ostoissa erikoissairaanhoidon ostopalvelut ovat ylittymässä budjetoituun nähden. ICT-palveluiden toteumaprosenttia nostaa lisenssimaksujen alkuvuospainotteisuus.

Tili	Ta 2025	Muutettu ta 2025	Vuoden alusta	Tot %	Ed. vuoden tot.	Tp 2024
4300 Asiakaspalvelujen ostot	-257 189 600,00	-251 869 000,00	-131 203 381,02	52,1%	-135 684 669,07	-259 636 765,42
4303 Perhehoit ja tukihenkk palkkiot	-8 251 100,00	-8 251 100,00	-3 844 171,25	46,6%	-3 877 444,84	-7 359 842,63
4315 Palveluseteli	-9 233 600,00	-9 018 600,00	-3 397 198,52	37,7%	-3 830 856,84	-7 277 526,74
4340 Asiantuntijapalvelut	-10 243 100,00	-9 771 500,00	-3 889 613,27	39,8%	-4 766 882,65	-8 358 288,11
4341 Toimistopalvelut	-84 400,00	-84 400,00	-90 144,64	106,8%	-117 347,52	-121 080,64
4342 ICT-palvelut	-30 425 000,00	-29 248 000,00	-15 523 893,79	53,1%	-13 445 117,84	-25 021 882,89
4344 Rahoitus- ja pankkipalvelut	-133 000,00	-129 700,00	-50 041,49	38,6%	-44 365,10	-95 867,37
4346 Työvoiman vuokraus	-8 024 400,00	-7 412 800,00	-4 186 894,21	56,5%	-5 141 962,85	-9 531 664,87
4348 Tulkkauspalvelut	-194 600,00	-242 600,00	-173 434,28	71,5%	0,00	0,00
4350 Painatukset, ilmoitukset, mark	-308 700,00	-308 700,00	-87 375,58	28,3%	-73 959,75	-176 262,81
4360 Posti- ja kuriiripalvelut	-289 000,00	-289 000,00	-149 959,11	51,9%	-199 695,37	-296 180,82
4370 Vakuutukset	-2 686 600,00	-2 686 600,00	-1 969 484,98	73,3%	-1 052 106,24	-1 828 615,45
4380 Puhtaanapito- ja pesulapalvelu	-7 456 900,00	-7 471 900,00	-3 479 590,75	46,6%	-3 258 843,00	-6 829 488,16
4390 Rak. ja al. rak. ja kunnossapit	-1 341 700,00	-1 341 700,00	-751 479,27	56,0%	-451 055,01	-1 099 072,27
4400 Kaluston rak. ja kunnossapitop	-3 029 100,00	-3 004 100,00	-1 706 553,33	56,8%	-1 333 242,45	-2 703 896,78
4410 Majoitus- ja ravitsemispalvelu	-2 497 100,00	-2 498 600,00	-2 227 854,19	89,2%	-1 743 250,75	-3 748 938,29
4420 Henkilöstön matkustuskulut	-3 139 600,00	-3 142 500,00	-1 647 314,99	52,4%	-1 925 904,04	-4 097 976,52
4421 Muut matkustus- ja kuljetuspal	-7 847 900,00	-7 749 200,00	-2 760 017,01	35,6%	-3 773 231,06	-7 664 398,59
4430 Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	-17 412 100,00	-17 398 100,00	-8 728 221,83	50,2%	-8 272 052,89	-18 635 155,27
4440 Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-1 857 400,00	-1 872 400,00	-652 176,76	34,8%	-718 984,86	-1 700 777,89
4460 Muut yhteistoimintaosuudet	-1 156 200,00	-1 156 200,00	-198 258,15	17,1%	-253 297,39	-747 276,75
4470 Muut palvelut	-2 888 200,00	-2 880 200,00	-1 298 775,02	45,1%	-928 148,82	-2 278 671,75
4471 Työvälinekorvaukset	-14 600,00	-14 600,00	-252,28	1,7%	-9 287,45	-19 071,23
Yhteensä	-375 703 900,00	-367 841 500,00	-188 016 085,72	51,1%	-190 901 705,79	-369 228 701,25

1.1 Strategisten tavoitteiden seuranta

Strategisia tavoitteita asetettiin talousarviossa alla olevan taulukon mukaisesti. Taulukossa on kerrottu myös tavoitteiden toteutumisesta aikavälillä 1–6/2025.

Päätaavoitteet	Indikaattori ja tarkempi tavoite	Tavoitetason ajallinen määrittely	Tavoite	Raportointi 1-6/2025
Asiakasnäkökulma : Alueen väestön terveys, hyvinvointi ja turvallisuus kehittyvät	Sote: palvelutarvekerroin	vuositaso	parempi kuin ed.vuonna	v. 2023 palvelutarvekerroin 1,148371
Asiakasnäkökulma : Palvelujen laatu ja asiakastytyväisyys kehittyvät positiivisesti. Palveluille on asetettu selkeät laatuksiteerit	Sote: asiakastytyväisyys (NPS), tavoitetaso 70.	1 kk, tarkastellaan osavuositarkastuksissa	toimialuekohtaiset mittarit	4/2025 NPS 55, 5/2025 NPS 65, 6/2025 NPS 64 (edellinen 1-3/2025 NPS 60)
Asiakasnäkökulma : Alueellinen yhdenvertaisuus toteutuu sekä saatavuudessa että saavutettavuudessa.	Sote: Hoito- ja palvelutakuiden toteutuminen	1 kk, tarkastellaan osavuositarkastuksissa	100 %	6/2025 ET: yli 180 vrk odottaneiden %-osuus 11,1 (3/2025 7,60); PT: yli 90 vrk odottaneiden %-osuus 0,00 (aiempi 0,00) (lähde: THL); 3/2025 Lastensuojelun tarpeen selvitys tehty 3 kk kuluessa 91,1% (aiempi 86,80%); 4/2025 Toimeentulotukihakemukset käsitelty 7 arkipäivän kuluessa 99,8% (aiempi 99,6%); 6/2025 Vammaisen henkilön PTA aloitettu 7 arkipäivän sisällä 88,1% (aiempi 79,22%).
Organisaatiönäkökulma: Henkilöstö on osaavaa ja tyytyväistä, pito- ja vetovoima kehitty myönteisesti.	Sote: Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi. eNPS, tavoitetaso positiivinen arvo	3kk, tarkastellaan osavuositarkastuksissa	Tavoite vähentää vuokratyön käytöstä aiheutuvia kustannuksia, eNPS tavoitetaso positiivinen arvo.	6/2025 eNPS -31 (edellinen 3/2025 -28)
Organisaatiönäkökulma: Organisaatiossa on uudistumishaluinen ja kehitty myönteinen toimintakulttuuri.	Sote: Alueen on varmistettava poliittinen päätöksentekokyky, joka tukee muutostoiminnan ripeää toimeenpanoa talouden tasapainottamiseksi ja palveluiden uudistamiseksi. Hyvinvointialueen on jatkettava toiminnan uudistamista sekä vahvistettava päätöksentekoa toimintansa uudistamiseksi. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan laatu ja kohdentuminen: Koordinoitu kokonaisuus	1 kk, osavuositarkastukset ja tilinpäätös. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan kokonaisuus koordinoitu (Kyllä/Ei)	UTV2-ohjelma on hyväksytty aluevaltuustossa 31.3.2025 mennessä. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan kokonaisuus on koordinoitu.	UTV2-ohjelma on osittain hyväksytty (tarkempi erittely omassa osiossaan), TKI-kokonaisuus työn alla
Organisaatiönäkökulma: Palvelutuotanto on kustannustehokasta ja -vaikuttavaa.	Sote: Alueen on selkeytettävä palvelurakennetta ja palveluverkkoa sekä lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä. Alueen väestöennusteet ja aluerakenteen muutokset huomioiden alueen palveluverkkoa on kevennettävä vastaamaan palvelutarpeiden mukaista saatavuutta ja kustannusvaikutusta vuutta. Alueen on nopeutettava ja vahvistettava YTA-yhteistyötä. Alueen on varmistettava, että ikäihmisten palveluiden kehittämissuunnitelma toteutuu.	1 kk, osavuositarkastukset , tilinpäätös	Yleistavoite: 25 % yhteydenotoista chatilla, 75 % yhteydenotoista puhelimitse. Chat-keskusteluiden määrä/kk (ensimmäisen kvartaalin tavoite 22000, toisen kvartaalin tavoite 26000 ja loppuvuoden tavoite 30000), etävastaanottojen määrä/kk (1-6 kuukausien osalta tavoite 2000 etävastaanottokäyntiä/kk), ajanvarausten määrä/kk (vuositavoite 100000 kpl, sis. laboratorion), OmaEP-sovelluksen käyttömäärä (uudet käyttäjät, kuinka paljon käytetään), tavoite, että 25 % maakunnan asukkaista käyttää OmaEP-sovellusta Ikäihmisten palveluiden	Chat 1-6/2025, yhteensä 33 347 kpl, ka 5558 kpl/kk; etävastaanotot 1-6/2025 5258kpl ka 876 kpl/kk (PowerBi); digitaaliset ajanvaraukset kuukausille 1-6/2025 29 697 ka 4950 kpl/kk; OmaEP-digipalveluun rekisteröityneet (18.8.2025) 73 801 hlöä, sovelluksen lataukset 27 581. kpl.
Johtaminen & talous: Johtamisjärjestelmä, tiedolla johtaminen ja johtamisosaaminen mahdollistavat ja tukevat kustannusvaikuttavaa järjestämis- ja tuotantotoimintaa.	Sote: Uusi johtamis- ja organisatorakenne on hyväksytty päätöksenteossa ja otetaan käyttöön vuoden 2025 aikana.	Kyllä/Ei	Kyllä	Kyllä
Johtaminen & talous: Rahoitus on riittävää ja talous on tasapainossa.	Sote ja pela: Talouden tasapainottamistoimien edistäminen UTV-ohjelman mukaisesti sekä lainsäädäntö huomioiden. Lisäksi hyvinvointialue huolehtii tulostruktuurin vahvistamisesta	1 kk, osavuositarkastukset ja tilinpäätös	Lainsäädännöllinen tavoite: talouden tasapainoon saattaminen 2026 mennessä. Rahoitus- ja kulurakenne on tasapainossa.	Ei vielä toteudu

1.2 Toimialuekohtaiset talouden toteumavertailut

1.2.1 Hyvinvointialuehallinto

10 HYVINVOINTIALUEHALLINTO								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	0	0	0	0		408 338	-100,0%	0
330 TUET JA AVUSTUKSET	160 000	0	160 000	483	0,3%	-59 341	-100,81%	205 624
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	106 103		109 065	-2,72%	137 547
YHTEENSÄ	160 000	0	160 000	106 586	66,62%	458 063	-76,73%	343 171
10 HYVINVOINTIALUEHALLINTO								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-5 656 100	3 600	-5 652 500	-1 325 036	23,44%	-1 417 655	6,53%	-7 529 033
401 HENKILÖSIVUKULUT	-1 001 500	0	-1 001 500	-231 281	23,09%	-236 164	2,07%	-432 108
430 PALVELUJEN OSTOT	-3 929 000	300	-3 928 700	-2 441 153	62,14%	-1 533 529	-59,19%	-3 074 658
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-527 700	0	-527 700	-269 247	51,02%	-280 485	4,01%	-523 430
470 AVUSTUKSET	-375 000	0	-375 000	-137 129	36,57%	-173 038	20,75%	-285 655
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-279 900	0	-279 900	-278 154	99,38%	-234 977	-18,38%	-428 377
YHTEENSÄ	-11 769 200	3 900	-11 765 300	-4 681 999	39,79%	-3 875 846	-20,8%	-12 273 261
TOIMINTAKATE	-11 609 200	3 900	-11 605 300	-4 575 414	39,43%	-3 417 783	-633,56%	-11 930 090

Hyvinvointialuehallinnon tuottopuolella on eriä, jotka toteutuvat vasta vuoden mittaan.

Aluevaalien järjestämisestä aiheutuneet kulut ovat mukana toteumassa. Muutokset organisaatorakenteessa tulevat näkymään eurototeumissa syksyn aikana.

Valtuustoryhmien toimintatuen toinen maksuerä kirjautuu toteumaan syyskuussa.

Valtion rahoitus on kirjattu keskitetysti hyvinvointialuehallintoon eikä sitä ole jyvitetty palveluille.

1.2.2 Terveyspalvelut

20 TERVEYSPALVELUT								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	24 270 000	-2 240 000	22 030 000	9 530 184	43,26%	17 817 965	-46,51%	25 415 826
320 MAKSUTUOTOT	30 311 700	95 700	30 407 400	14 291 817	47,0%	12 400 823	15,25%	25 718 944
330 TUET JA AVUSTUKSET	38 100	0	38 100	139 983	367,41%	33 269	320,76%	58 643
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	79 500	0	79 500	222 001	279,25%	283 565	-21,71%	294 976
YHTEENSÄ	54 699 300	-2 144 300	52 555 000	24 183 985	46,02%	30 535 623	-20,8%	51 488 390
20 TERVEYSPALVELUT								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-199 696 800	-1 675 500	-201 372 300	-101 461 407	50,38%	-93 488 751	8,53%	-190 868 663
401 HENKILÖSIVUKULUT	-45 344 900	-378 400	-45 723 300	-22 567 375	49,36%	-21 709 234	3,95%	-44 049 684
430 PALVELUJEN OSTOT	-104 855 400	5 537 200	-99 318 200	-52 298 878	52,66%	-62 485 059	-16,3%	-109 135 674
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-61 841 700	1 741 500	-60 100 200	-29 966 147	49,86%	-30 938 181	-3,14%	-61 704 789
470 AVUSTUKSET	-17 000	0	-17 000	0	0,0%	-8 114	-100,0%	0
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-4 470 400	-11 000	-4 481 400	-1 864 889	41,61%	-2 205 824	-15,46%	-3 974 107
YHTEENSÄ	-416 226 200	5 213 800	-411 012 400	-208 158 696	50,65%	-210 835 164	-1,27%	-409 732 918
TOIMINTAKATE	-361 526 900	3 069 500	-358 457 400	-183 974 711	51,32%	-180 299 541	2,04%	-358 244 527

Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toimialueen tuotot ovat toteutuneet hieman suunniteltua pienempinä (vrt. laskennallinen 50 % toteumaprosentti). Myyntituottojen alhaista toteumaa selittää muuan muassa se, että vuoden alussa mielenterveys- ja riippuvuushoidon palveluiden laskutusta on jäänyt pois johtuen Kuusiolinnan sopimusmuutoksesta.

Toimintakulujen toteuma ylittää laskennallisen 50 % toteumaprosentin. Henkilöstökulujen toteuma ylittää suunnitellun. Yhtenä selittävänä tekijänä on se, että koko vuoden talousarviossa pysyminen edellyttää UTV2- ja YT-toimenpiteiden toteutumista ja kaikin osin toimenpiteet eivät ole kustannussäästöjen osalta toteutuneet suunnitellusti. Palvelujen ostojen toteumaprosentti ylittää laskennallisen toteumaprosentin sekä asiakaspalvelujen, että muiden palvelujen ostoissa. Asiakaspalveluiden ostojen kohdalla ylitystä selittävät muun muassa erikoissairaanhoidon ostopalvelut, joita on toteutunut suunniteltua enemmän, esim. Pirkanmaan osalta kasvua on alkuvuoden aikana ollut muutamien erikoisalojen vuodeosastohoidon laskutuksessa. Muissa palveluissa korkeaa toteumaprosenttia selittää esimerkiksi ohjelmistolisenssien etupainotteinen laskutus. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot ovat toteutuneet suunnitellusti. Muiden toimintakulujen alitus johtuu mm. luottotappioiden kirjaamistavan muutoksesta.

1.2.3 Sosiaalipalvelut

30 SOSIAALIPALVELUT								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	15 012 100	25 500	15 037 600	7 775 121	51,7%	6 091 007	27,65%	13 813 180
320 MAKSUTUOTOT	40 008 200	67 000	40 075 200	20 873 547	52,09%	21 317 291	-2,08%	42 851 712
330 TUET JA AVUSTUKSET	513 500	0	513 500	389 251	75,8%	254 873	52,72%	630 656
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	9 550 900	429 000	9 979 900	4 933 997	49,44%	4 443 588	11,04%	9 907 919
YHTEENSÄ	65 084 700	521 500	65 606 200	33 971 916	51,78%	32 106 758	5,81%	67 203 467
30 SOSIAALIPALVELUT								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-153 839 700	1 286 000	-152 553 700	-80 198 197	52,57%	-74 615 062	7,48%	-149 939 224
401 HENKILÖSIVUKULUT	-37 635 900	281 500	-37 354 400	-19 004 817	50,88%	-18 347 091	3,58%	-36 863 187
430 PALVELUJEN OSTOT	-219 428 700	426 500	-219 002 200	-112 125 378	51,2%	-107 555 668	4,25%	-217 001 736
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 759 300	315 700	-4 443 600	-1 988 061	44,74%	-2 103 378	-5,48%	-4 330 582
470 AVUSTUKSET	-33 896 900	4 385 700	-29 511 200	-14 252 964	48,3%	-17 250 344	-17,38%	-34 934 073
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-2 125 600	0	-2 125 600	-967 659	45,52%	-1 063 390	-9,0%	-2 142 966
YHTEENSÄ	-451 686 100	6 695 400	-444 990 700	-228 537 075	51,36%	-220 934 933	3,44%	-445 211 767
TOIMINTAKATE	-386 601 400	7 216 900	-379 384 500	-194 565 159	51,28%	-188 828 175	3,04%	-378 008 301

Sosiaalipalveluiden toimintatuotot ovat kokonaisuutena toteutuneet hyvin sekä talousarvioon että edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Toimintatuotot ovat ylittyneet 1,8 % tasaisesta toteumasta, euroina ylitys on 1,17 milj. €.

Asiakaslaskutus on toteutunut ajantasaisesti, mutta osa tuotoista laskutetaan vain 1–2 kertaa vuodessa, joten täysin ne eivät toteudu tasaisen toteuman mukaan.

Toimintakulut ovat ylittyneet 1,4 % tasaisesta toteumasta, euroina ylitys on noin 6 milj. €. Henkilöstökulujen ylitys on noin 4,2 milj. €, mutta tämän hetken henkilöstökulujen toteuma ei näytä todellisuutta koko vuoden toteumasta, koska lomarahoja ei jaksoteta (maksettu kesäkuulla). Palvelujen ostot ylittävät kokonaisuutena n. 2,6 milj. €. Ylityksen aiheuttaa pääosin asiakaspalvelujen ostojen ylittyminen vammaisten ja työikäisten palveluissa sekä ikäihmisten palveluissa. Aineiden ja tarvikkeiden käyttö on ollut talousarviota pienempää. Avustukset (omaishoidontuki, toimeentulotuki sekä muut avustuksen kotitalouksille) tällä hetkellä alle talousarvion, samoin muut toimintakulut.

1.2.4 Pelastustoimi

50 PELASTUSTOIMI									
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi	
306 MYYNTITUOTOT	12 100	0	12 100	9 437	77,99%	132 272	-92,87%	312 860	
320 MAKSUTUOTOT	305 000	0	305 000	127 036	41,65%	0		145 128	
330 TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	60		0		-60	
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	105 000	0	105 000	66 240	63,09%	3 582	1 749,25%	4 759	
YHTEENSÄ	422 100	0	422 100	202 773	48,04%	135 854	49,26%	462 686	
50 PELASTUSTOIMI									
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi	
400 PALKAT JA PALKKIOT	-11 202 000	56 400	-11 145 600	-5 501 257	49,36%	-5 124 800	7,35%	-10 936 948	
401 HENKILÖSIVUKULUT	-2 525 400	12 600	-2 512 800	-1 202 067	47,84%	-1 180 379	1,84%	-2 506 687	
430 PALVELUJEN OSTOT	-2 438 900	4 100	-2 434 800	-890 307	36,57%	-737 005	20,8%	-1 606 537	
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 180 800	0	-1 180 800	-468 360	39,66%	-846 642	-44,68%	-1 211 350	
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-40 000	0	-40 000	-35 769	89,42%	-30 205	18,42%	-55 138	
YHTEENSÄ	-17 387 100	73 100	-17 314 000	-8 097 758	46,77%	-7 919 032	2,26%	-16 316 660	
TOIMINTAKATE	-16 965 000	73 100	-16 891 900	-7 894 985	46,74%	-7 783 177	1,44%	-15 853 973	

1. Turvallisuustilanteen muutosten vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Venäjän hyökkäyssodalla Ukrainaan on ollut pitkäaikaisia heijastusvaikutuksia pelastuslaitoksen toimintaan ja talouteen. Paloasemilla on varauduttu mahdollisiin sähkön saannin häiriöihin ja varavoimajärjestelyjen ylläpito vaatii jatkuvaa huomiota, lisäksi on tehty täydentäviä hankintoja.

Ukrainan sodasta saatuja tietoja hyödynnetään suunnitelmassa pelastuslaitoksen toimintaa poikkeusoloissa.

Pelastuslaitos on päivittänyt suunnitelmaa väestöhälytintjärjestelmän kehittämisestä alueen riskianalyysin perustuen. Uusien hälyttimien hankinta ja olemassa olevien hälyttimien ylläpito on toteutettu kehittämissuunnitelman mukaisesti. Väestöhälyttimien tekniikka on erityisen kallista hankkia ja ylläpitää.

Poikkeusolojen johtamisvalmiuden varmistaminen on edellyttänyt teknisiä järjestelyjä ja laitehankintoja poikkeusolojen johtokeskukseen.

Median kiinnostus väestönsuojien lukumäärään Suomessa on lisääntynyt. Etelä-

Pohjanmaalla on asukasluvuun suhteutettuna vähiten väestönsuojia, minkä takia on jouduttu tekemään tilanteesta selvityksiä. Median kautta kansalaiset ovat myös lähestyneet pelastusviranomaisia huolestuneena.

Väestönsuojien lukumäärä perustuu kulloinkin voimassa olevaan lainsäädäntöön ja rakentamisvelvollisuus syntyy rakennushankkeeseen. Tästä seuraa se, että Seinäjoelle rakennetaan paljon ja väestönsuojien lukumäärässä on ylitarjontaa Seinäjoella. Vastaavasti maakunnassa rakennetaan vähemmän ja harva-alueella väestönsuojista on alitarjontaa.

2. Ympäristön ja sääilmiöiden vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Pelastuslaitos on seurannut Suomessa ja ulkomailta tapahtuvia onnettomuuksia ja sääilmiöitä osana jokapäiväisiä työtehtäviä. Tarkastelujaksolla ympäristön ja sääilmiöiden vaikutukset ovat olleet vähäisiä Etelä-Pohjanmaalla.

3. Hälytystehtävien määrän ja laadun vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Vuoden 2025 ensimmäisen tarkastelujakson hälytysmäärä vuoden 2024 vastaavaan tilanteeseen on muuttunut. Hälytysmäärä on vähentynyt 23 %.

Hälytysmäärän vähentyminen perustuu vuosivaihteluun. Vuoden 2024 tilastoon vaikutti vuodenvaihteen pakkasjakso, joka nosti vuoden 2024 ensimmäisen tarkastelujakson hälytysmäärän ennätyselliselle tasolle.

4. Valvontatehtävien määrän ja laadun vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Valvontasuunnitelman mukaistesti A1-A6 kohteiden valvonnan toteutuma tulee olla ensimmäisellä kvartaalilla 25 % ja toisella kvartaalilla 60 % kesäloman alkamiseen mennessä.

Turvetuotanto tulee olla valvottuna kokonaisuudessaan kesäloman alkamiseen mennessä.

Määräaikainen valvonta A1-A6 kohteissa on kokonaismäärän osalta aikataulussa. 30.6.2025 mennessä on valvottu 59 %, tarkastusmäärän ollessa 1055 kpl.

Asuinrakennusten ja vapaa-ajan rakennusten (B1-B2 /10 v) paloturvallisuuden

itsearviointiprosessi on vielä kesken. Tämän hetken toteutuma on 78 %, tarkastusmäärän ollessa 7685 kpl.

5. Vuokrasopimusten vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Lehtimäen paloaseman uusi vuokrasopimus korvaaviin tiloihin solmittiin Alajärven kaupungin kanssa. Myöhemmin 2025 aikana lisäkustannuksia tulee laajennuksen takia (vuokrattava pinta-ala kasvaa).

Hyvinvointialueen kiinteistötoimi on tehnyt joidenkin kuntien osalta vuokra-asetuksen mukaisia vuokrasopimuksia. Paloasemilla on merkittävä määrä teknisiä laitteita ja erityisirtaimistoa. Aikaisemmin näiden ylläpito, huolto ja kunnossapito ovat kuuluneet kaikki vuokranantajalle. Vuokrasopimusten päivittämisen jälkeen useiden paloasemien ylläpitokustannuksia on siirtynyt hyvinvointialueen maksettavaksi.

Muutamilla paloasemilla on sisäilmaongelmiin liittyviä haasteita, mutta näistä ei ennusteta syntyvän lisäkustannuksia, koska nämä ovat vuokrasopimukseen kuuluvia kiinteistön kunnossapitoon liittyviä kustannuksia.

Pelastuspalvelujen omien laskelmien (vuokrasopimustaulukko 2024) mukaan pelastuspalvelujen vuokrasopimusten arvo on 4,7 M €. ExReport järjestelmässä pelastuspalvelujen vuokratkustannukset ovat 6,3 M €.

Vuokrasopimuksissa on huomioitava, että vuokrasopimuksen mukaan vuokran määräytymisperuste on sidottu kuluttajahintaindeksiin:

2020 Kuluttajahintaindeksi on 1976

2022 Kuluttajahintaindeksi on 2084

2024 Kuluttajahintaindeksi on 2335 (kasvua 2022 10,7 % ja 2020 15,37 %)

6. Hyvinvointialueen vyörytysten vaikutukset toimintaan ja talouteen:

ExReport järjestelmässä pelastuspalvelujen vuokratkustannukset ovat 6,3 M € ja kun huomioidaan vyörytykset kustannukset ovat 7,1 M €.

7. Valtio on poistanut hinta- ja alijäämatukea Virve verkolta vaiheittain, sen vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Valtio on poistanut hinta- ja alijäämatukea Virve verkolta vaiheittain ja se tulee nostamaan liittymien hintoja. Toin luonnollisesti esille hyvinvointialueille päätöksen

kielteisen vaikutuksen sekä mahdollisen vaikutuksen liittymien vähenemisenä. Mikäli liittymiä vähennetään, lisää se edelleen hintoihin lisää nousupainetta eli ei kokonaisuudessaan auta, kun hyvinvointialueet ovat suurin käyttäjä.

Erillisverkkojen alustavan arvion mukaan tyypillisimmällä liittymällä hinnannousu tulee olemaan n. 16,7 % (n.+5,5 €/liittymä).

Tämä lisää hyvinvointialueiden kustannuksia arviolta yhteensä +1,45 M€ vuodelle 2025 ja muutoksen jatkuessa 2,9 M€ vuodelle 2026 (verrattuna vuoteen 2024).

HVA pelastustoimi +0,85 M€ 2024

HVA ensihoito +0,6 M€ 2024

Erillisverkot ovat tehneet selvityksen varaverkkojärjestelmästä ja päätyneet esittämään Virve1 verkkoa varaverkkojärjestelmäksi.

Virve1 elinkaari on tällä hetkellä tiedossa 2030 saakka, jos nykyiset laitteet pystytään pääsääntöisesti korvaamaan Virve 2 päätelaitteilla suunnitellusti vuosien 2026–28 aikana. Virve 1 päätelaitteet eivät katoa pelastuslaitokselta mihinkään ja niitä pystytään suoraan hyödyntämään, mutta kustannukset eivät saa nousta, vaan varaverkon ylläpito pitäisi toimia ikään kuin Virve2 verkon varautumisen sivutuotteena.

8. Pelastustoimeen kuuluvien ICT kustannusten vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Selvitys ICT kulujen kasvutekijöistä:

KEJO (kenttäjohtojärjestelmä) POL IT laskuttaa

PEKE (vanha kenttäjohtojärjestelmä) ylläpitokulu POL IT laskuttaa

OE (onnettomuuksien ehkäisyn sovellus) ylläpitokulu SM laskuttaa

Virve 1 ja Virve 2 liittymäkulut, Erillisverkot laskuttaa

KIP liittymät, jollainen on VIRVE työasemassa (RDS9500 työasema) samoin työaseman leasing kulut, Erillisverkot laskuttaa

TUVE (Julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminta) työasemat ja kaikki siihen liittyvät palvelut; työasemat, ryhmätyötilat, asiakastuki, sähköposti, asiakaskohtainen palvelu, Identiteetinhallinta, tietoliikenne, palvelinkapasiteetti, palvelusopimus, valvonta ja -tilannekuvapalvelu sekä tallennuskapasiteetti. Valtori laskuttaa.

Merlot (vanha palotarkastusohjelma) palotarkastusohjelmasta maksetaan noin 35 000 €

Safetypass ohjelmasta maksetaan 4000 € vuosittain

Pelastuslaitosten yhteisen ICT palvelujen asiantuntijat (Hyvil oy laskuttaa)

Yhteisistä pääkäytön palveluista, kuten KEJO, ERICA ja tuleva OE sovellus ei makseta erikseen, vaan jokaisen laitoksen pääkäyttäjät ovat oman laitoksensa palkkalistoilla.

HVA koneiden osalta vyörytetään kaikki kulut; tietoliikenne, leasing kulut, lisenssit, tuki, yms.

9. Uudet tehtävät tilannekuvatoiminta, sen vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Sisäministeriön asetus pelastustoimen tilannekuvatoiminnasta (151/2024) on uusi tehtävä ja sen mukaan pelastustoimen tilannekuva on päivitettävä 1.9.2024 alkaen joka päivä klo 10.00. Lisäksi tilannekuva päivitetään TUVE-koneella, joka velvoittaa pelastustoimen TUVE-koneiden laajaan käyttöön pelastustoimen tehtävien johtamisessa. Käytännössä tämä tarkoittaa kahden työaseman käyttövelvoitetta. Käytännössä tämä tarkoittaa kahden työaseman käyttövelvoitetta, josta puolestaan seuraa kahden verkon rakentaminen paloasemille mukaan lukien tuplatulostimet kaikkiin toimipisteisiin.

10. Uudet tehtävät, YTA tilannekeskuksista syntyvät lisäkustannukset, vaikutukset toimintaan ja talouteen

Pelastustoimen järjestämislain (613/2021 § 5) tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin.

Jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaatavuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella, seuraavia pelastustoimeen kuuluvia hyvinvointialueen tehtäviä voidaan koota hyvinvointialueesta annetun lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla suurempiin kokonaisuuksiin yhden tai useamman hyvinvointialueen järjestettäväksi:

1) valtakunnalliset ja alueelliset tilanne- ja johtokeskusjärjestelyt ja muu pelastustoiminnan johtamisen edellytyksenä oleva erityisvalmius;

Vuotuinen esitetty lisäkustannus on 1,4 M€, joka jaetaan asukasluvun suhteessa. Etelä-Pohjanmaan osuus tästä arvioidaan olevan 316 000 €.

11. Arvio koko vuoden tilanteesta:

Pelastuspalvelujen talouden ja toiminnan suurin muutostekijä on onnettomuuksien määrä ja laatu. Vuoden 2025 ensimmäinen tarkastelujakso osoittaa, että hälytystehtävien määrä ja laatu on talouden näkökulmasta suotuisa edelliseen vuoteen verrattuna.

Pelastuspalvelujen talouden haasteeksi ovat muodostumassa seuraavat asiat:

- Sisäministeriön ja aluehallintoviraston ohjauksen ja valvonnan kuormittavuus, joka sitoo ja kuormittaa hallinnon henkilöstöä.
- Lukuisat ICT hankkeet, joissa on huomioitava, että uutta ja vanhaa ohjelmaa käytetään, kehitetään ja ylläpidetään rinnakkain (Virve 1, Virve2, KEJO, PEKE, OE). Näiden rahoittamisen vastuu on siirretty hyvinvointialueille.
- Koottavien palvelujen kustannukset, joiden ylläpito ja rahoittamisen kustannusvastuu on siirretty hyvinvointialueille.
- Sisäministeriön hyväksymien uusien ohjeiden vaikutukset ovat kustannuksia lisääviä.

Palvelutoiminnan tavoitteen kuvaus	Tavoitteen kriteerit ja mittari	Seuranta Q1
<p>Kiireellisessä pelastustoiminnassa saavutetaan palvelutasopäätöksessä hyväksytyt pelastustoiminnan toimintavalmiusajat (PelL 28 §)</p> <p>Onnettomuuskehityksen seuranta (PelL 43 §)</p>	<p>Ensimmäinen yksikkö: Riskialue I (6 min) Riskialue II (10 min) Riskialue III (20 min) Riskialue IV (- min)</p> <p>Tehokas pelastustoiminta: Riskialue I (11 min) Riskialue II (14 min) Riskialue III (23 min) Riskialue IV (- min)</p> <p>Hälytysmäärän ja - onnettomuustyyppien seuranta.</p> <p>Mittari: Pronto, toimenpiderekisteri (PelL 91 §)</p>	<p>6:19 (39 %) 5:20 (92 %) 6:52 (100 %) -</p> <p>8:29 (89 %) 8:26 (97 %) 11:48 (100 %) -</p> <p>Toteutunut</p>
<p>Onnettomuuksien ehkäisy ja valvontatoiminta</p>	<p>Eritystä vaara aiheuttavien kohteiden (PelL 48 §) ulkoiset pelastussuunnitelmat on tehty 100 %</p> <p>Yritys- ja laitospöytäkohteiden (A1-A6) valvonnan määrätavoite toteutuu 90 % tavoitteesta.</p> <p>Paloturvallisuuden Itsearviointin (B1-B2 kohteiden) määrätavoite toteutuu 85 % tavoitteesta.</p> <p>Onnettomuuksien ehkäisy ja valvontatoiminnan laatua sekä vaikuttavuutta seurataan onnettomuuksien lukumäärää ja pelastustoiminnan onnistumista sekä vahinkojen, vakavasti loukkaantuneiden ja menehtyneiden lukumäärää seuraamalla.</p> <p>Mittari: Merlot, valvontarekisteri (PelL 93 §)</p>	<p>Toteutunut</p> <p>624 /1055 (59%)</p> <p>5962/7685 (78 %)</p> <p>Seuranta toteutunut</p>
<p>Omatoimisen varautumisen toteutuminen</p>	<p>Pelastussuunnitelmien, yleisötilaisuuksien Pelastussuunnitelmien valvonnan laadun ja määrän seuranta.</p> <p>Mittari: Merlot, valvontarekisteri (PelL 93 §)</p> <p>Turvallisuusviestinnän toteutuminen 20 % väestöstä.</p>	<p>Seuranta toteutunut</p> <p>5 % (tavoite 10%)</p>
<p>Pelastuslaitoksen palvelut ovat laadukkaita ja vaikuttavia. Laadun ja vaikuttavuuden arviointi toteutuu säännöllisesti kaikissa palveluissa</p>	<p>Mittari: Omaavalo-ohjelma (Pelastustoimen järjestämislaki 16 §)</p>	<p>Käynnissä O1 ja O2</p>

1.2.5 Konsernipalvelut

60 KONSERNIPALVELUT								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	1 756 200	0	1 756 200	833 423	47,46%	806 977	3,28%	2 064 686
320 MAKSUTUOTOT	150 000	0	150 000	104 070	69,38%	72 031	44,48%	209 827
330 TUET JA AVUSTUKSET	3 269 800	0	3 269 800	-135 138	-4,13%	531 484	-125,43%	3 584 289
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	1 956 800	0	1 956 800	1 935 114	98,89%	705 468	174,3%	2 075 910
YHTEENSÄ	7 132 800	0	7 132 800	2 737 469	38,38%	2 115 960	29,37%	7 934 712
60 KONSERNIPALVELUT								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-63 958 500	423 400	-63 535 100	-33 562 068	52,82%	-32 280 717	3,97%	-63 010 423
401 HENKILÖSIVUKULUT	-14 517 400	92 600	-14 424 800	-7 486 838	51,9%	-7 512 732	-0,34%	-14 549 436
430 PALVELUJEN OSTOT	-36 172 700	1 294 300	-34 878 400	-16 696 585	47,87%	-15 591 281	7,09%	-30 875 152
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-15 025 100	31 600	-14 993 500	-6 863 015	45,77%	-7 941 516	-13,58%	-14 710 848
470 AVUSTUKSET	0	0	0	-5 438		0		0
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-64 523 800	67 500	-64 456 300	-31 985 998	49,62%	-32 995 850	-3,06%	-65 256 463
YHTEENSÄ	-194 197 500	1 909 400	-192 288 100	-96 599 941	50,24%	-96 322 098	0,29%	-188 402 322
TOIMINTAKATE	-187 064 700	1 909 400	-185 155 300	-93 862 472	50,69%	-94 206 138	-0,36%	-180 467 610

Tuottopuolella työterveyshuollon Kela-korvaus kirjataan vasta tilinpäätöksessä eikä sitä ole jaksotettu toteumaan. Siksi tukien ja avustusten toteuma on alhainen. Muissa toimintatuotoissa vuokratuottojen toteuma tasaista toteumaa korkeampi. Muissa toimintatuotoissa on myös osastosihteerien palkkasaatavien laskutus kunnilta, joka parantaa toteumaa.

YT-toimenpiteiden vaikutus ei näy vielä henkilöstökuluissa täysimääräisesti. Henkilöstökuluihin on kirjautunut myös osastosihteereille maksetut takautuvat palkkasaatavat korkoineen.

Aineissa ja tarvikkeissa lämmityksen toteumassa on normaalia vuodenaajoista johtuvaa vaikutusta toteumaan. Terveyskirjaston kulut kirjautuvat alkuvuosipainotteisesti.

Vuokrakulujen toteuma on tällä hetkellä tasaisen toteuman paikkeilla.

1.2.6 Hankkeet

80 HANKKEET								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	0	0	0	32 036		0		3 833
330 TUET JA AVUSTUKSET	14 299 000	0	14 299 000	1 968 037	13,76%	2 274 808	-13,49%	9 439 134
YHTEENSÄ	14 299 000	0	14 299 000	2 000 073	13,99%	2 274 808	-12,08%	9 442 967
80 HANKKEET								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-6 823 100	0	-6 823 100	-2 768 222	40,57%	-2 096 772	32,02%	-4 480 275
401 HENKILÖSIVUKULUT	-1 526 800	0	-1 526 800	-628 550	41,17%	-481 420	30,56%	-1 029 420
430 PALVELUJEN OSTOT	-8 879 200	600 000	-8 279 200	-3 563 894	43,05%	-2 999 164	18,83%	-7 534 944
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-44 500	0	-44 500	-150 835	338,95%	-18 922	697,14%	-57 337
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-1 523 400	0	-1 523 400	-332 601	21,83%	-35 976	824,52%	-180 205
YHTEENSÄ	-18 797 000	600 000	-18 197 000	-7 444 102	40,91%	-5 632 253	32,17%	-13 282 181
TOIMINTAKATE	-4 498 000	600 000	-3 898 000	-5 444 029	139,66%	-3 357 445	62,15%	-3 839 214

Hankkeiden toimialueeseen kuuluvat ulkopuolista rahoitusta saavat hankkeet ja omarahoitettavat hankkeet. Kuluvalle vuodelle mukana on myös jäljellä olevat osuudet toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen myönnetystä valtionavustuksesta sekä sote- ja pelastustoimen uudistuksen ICT-valmistelurahoituksesta. Molemmat avustukset on tarkoitettu käytettäväksi vuoden 2025 loppuun mennessä.

Toimintatuottoihin kirjataan saatavat avustukset kunkin hankkeen osalta maksatusjaksosittain, joten tuotot eivät toteudu tasaisesti vuoden mittaan.

Toimintakulujen toteuma (40,9 %) on alle tasaisen toteuman (50 %).

Seuraavassa taulukossa on eriteltynä ulkopuolista rahoitusta saavat hankkeet ja muut avustukset sekä niiden tilanne raportoitavalla ajanjaksolla.

Ulkopuolista rahoitusta saavat hankkeet ja muut avustukset		Myönnetty avustus	Toteutus-aika	Käytetty toimintakulu-osuus	Suunniteltu arvio 2025	Toteuma vuoden alusta
Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa	STM / Next Generation EU / Suomen kestävän kasvun ohj.	9 584 000	2023-2025	4 303 213	5 280 787	1 606 803
Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa	STM / Next Generation EU / Suomen kestävän kasvun ohj.	152 000	2024-2025	40 126	111 874	45 163
Hyvinvointialue ICT-valmistelu	STM	9 457 745	2021-2025	8 073 871	1 383 874	234 331
Barnahus	STM	134 900	2025-2026		72 400	35 142
Ruoka-aputoiminta	THL	198 289	2025-2026		99 145	
Natureach	Interreg Aurora / European Regional Development Fund ERDF	219 791	2023-2025	145 396	74 395	36 861
SULAVA	Next Generation EU/ Suomen kestävän kasvun ohj.	204 241	2024-2025	46 275	157 966	51 941
Valtionavustus toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen	VM	13 897 849	2023-2025	4 358 717	9 539 132	4 030 511
Tilapäisen suojelun lisätuki	Työ- ja elinkeinoministeriö	30 000	2025		30 000	10 936
Latu Auki	ELY-keskus / Euroopan sos.rahasto ESR+	458 814	2025-2027		152 938	53 539
Hyvän työn ohjelma	STM	82 500	2025		82 500	22 359
Terapiat etulinjaan	STM /Next Generation EU / Suomen kestävän kasvun ohj.	70 000	2025		70 000	28 631
Kirjo-projekti	KELA	100 000	2025-2026		50 000	7 436

2 Hyvinvointialueiden rahoitus vuonna 2025

Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu pääosin valtion yleiskatteiseen laskennalliseen rahoitukseen. Alueet päättävät itsehallintonsa nojalla rahoituksen käytöstä ja kohdentamisesta. Rahoituksen taso kohdennetaan alueille laskennallisten kriteereiden perusteella ja tarkistetaan vuosittain.

Hyvinvointialueella on oikeus lisärahoitukseen, jos asukkaiden lakisääteiset perusoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluiden osalta vaarantuvat.

2.1 Hyvinvointialueen rahoituksen määräytyminen

Hyvinvointialueiden rahoituksen on turvattava perustuslain edellyttämällä tavalla riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen.

Hyvinvointialueiden saama valtion rahoitus on yleiskatteista. Hyvinvointialueet voivat siis päättää itse siitä, miten ja mihin rahat käytetään.

Rahoitus on myös laskennallista. Laskentamallissa otetaan huomioon useita kriteerejä, joita painotetaan rahoituslaissa määritellyillä osuuksilla:

- hyvinvointialueiden asukasmäärä
- sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarvetta kuvaavat tekijät,
- alueellisia olosuhteita kuvaaviin tekijät,
 - kaksikielisyys,
 - vieraskielisyys
 - saamenkielisyys
 - asukastiheys ja
 - saaristoisuus.

Lisäksi osa rahoituksesta määräytyy hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kriteerin perusteella. Pelastustoimen rahoitukseen vaikuttavat lisäksi alueelliset riskitekijät.

Alueellinen rahoitus lasketaan vuosittain uusimmilla tilastotiedoilla vastaamaan muutoksia kunkin alueen palvelutarpeessa ja muissa olosuhdetekijöissä.

2.2 Vuoden 2025 rahoituspäätös

Valtiovarainministeriön 20.12.2024 päivittämässä rahoituslaskelmassa vuoden 2025 rahoituksen taso on kasvanut koko maan tasolla yhteensä 23,4 milj. verrattuna 22.11.2024 julkaistuun vuoden 2025 rahoituslaskelmaan. Laskelmassa on huomioitu lisäyksenä 3,2 milj. euroa, sillä ajokorttitarkastusten rajaamiseen julkisen terveydenhuollon palveluvalikoiman ulkopuolelle liittyvän asian käsittely on edelleen kesken. Lisäksi laskelmassa on huomioitu lisäyksenä 20,2 milj. euroa vammaispalvelulain muutoksen seurauksena.

Rahoituksen aluekohtainen jakauma on siten hieman päivittynyt 22.11.2024 julkaistusta vuoden 2025 rahoituslaskelmasta. Muut vuoden 2025 rahoitukseen vaikuttavat tekijät eivät ole muuttuneet laskelmassa.

Valtion rahoitus hyvinvointialueille määräytyy siten kuin hyvinvointialueiden rahoituksesta annetussa laissa (617/2021, jäljempänä rahoituslaki) säädetään. Rahoituslain 6 S:n mukaan valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu hyvinvointialueiden edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Vuoden 2025 valtion rahoituksen perusteena on vuoden 2024 tarkistettu koko maan rahoituksen taso. Rahoituslain 6 S:n mukaan rahoituksen tasoa korotetaan palvelutarpeen kasvun (7 S), hyvinvointialueindeksin (8 S), tehtävämuutosten (9 S) ja toteutuneiden kustannusten (10 S) perusteella.

Palvelutarpeen kasvuna otetaan huomioon rahoituslain 7 S:n mukaisesti 80 prosenttia mainitussa pykälässä vuodelle 2025 huomioon otettavaksi säädetyistä 1 prosentin arvioidusta vuosittaisesta kasvusta, lisätynä rahoituslain 36 S:n 2 momentissa säädetyllä 0,2 prosentin korotuksella. Edellä mainitulla perusteella palvelutarpeen kasvun perusteella rahoituksessa otetaan huomioon noin 270 miljoonaa euroa vuonna 2025.

Kustannustason nousu otetaan rahoituslain 8 S:n mukaisesti huomioon hyvinvointialueindeksin (3,00 prosenttia) perusteella, mikä merkitsee noin 800 miljoonan euron lisäystä vuoden 2025 rahoitukseen.

Vuonna 2025 voimaan tulevina tehtävien muutoksina otetaan rahoituslain 9 S:n mukaisesti huomioon rahoitusta vähentävinä erityisesti perusterveydenhuollon hoitotakuun säilyttäminen 14 vuorokaudessa ja edelleen muuttaminen kolmeen kuukauteen (-121,2 miljoonaa euroa), terveydenhuollon asiakasmaksujen korottaminen (-150 miljoonaa euroa), ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen keventäminen 0,6:een (-45 miljoonaa euroa) ja lastensuojelun jälkihuollon ikärajan lasku 23 vuoteen (säästövaikutuksen kasvu 12 miljoonaa euroa). Rahoitusta lisäävinä on huomioitu erityisesti vammaispalvelulain muutokseen liittyen

45,0 miljoonaa euroa sekä lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden vahvistamisen eli niin sanotun terapiatakuun osalta 22,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 rahoituksessa huomioitavia tehtävämuutoksia vastaavat rahoitusmuutokset vähentävät rahoitusta nettomääräisesti yhteensä noin 252 miljoonaa euroa.

Rahoituslain 10 S:n mukaisesti valtion rahoituksen tasoa määritettäessä otetaan huomioon toteutuneisiin kustannuksiin perustuva rahoituksen jälkikäteistarkistus. Vuonna 2025 rahoitukseen ensimmäistä kertaa lisättävä jälkikäteistarkistus on yhteensä noin 1 miljardia euroa. Vuoden 2025 jälkikäteistarkistus perustuu alueiden vuodelle 2023 myönnetyn rahoituksen ja vuoden 2023 tilinpäätöstietojen mukaisten toteutuneiden kustannusten väliseen erotukseen, joka on korotettu hyvinvointialueindeksillä ja arvioidulla palvelutarpeen kasvulla vuoden 2025 tasolle.

Hyvinvointialueille myönnettävä kokonaisrahoitus varainhoitovuodelle 2025 on yhteensä 26 254 514 401 euroa. Rahoituksen alueittaisesta määräytymisestä säädetään rahoituslain 3 ja 4 luvussa. Asukaskohtaisista perushinnoista ja muiden määräytymistekijöiden perushinnoista vuodelle 2025 säädetään hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1392/2022) 2 S:ssä (muutettu 1.1.2025 voimaan tulevalla asetuksella). Kokonaisrahoituksessa on otettu huomioon myös rahoituslain 35 S:n mukaiset siirtymätasaukset.

Rahoituslain 25 S:n mukaan varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina kuukausina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä. Rahoitus maksetaan kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen rahoituksen kokonaismäärä vuodelle 2025 on 964 996 536 euroa.

Valtiovarainministeriö julkaisi 24.6.2025 päivitetyn laskelman vuoden 2025 rahoituksesta. Rahoitusta vähennettiin koko maan tasolla 2,4 milj. euroa. Vähennys perustuu 28.3.2025 vahvistettuun terveydenhuoltolain muutokseen (HE 171/2024 vp), jonka mukaan jatkossa hyvinvointialueella ei olisi perusterveydenhuollossa enää velvollisuutta huolehtia siitä, että sen asukas tai terveyskeskuksen potilas saa terveydentilaansa koskevan ajokorttilaissa tarkoitetun todistuksen tai lausunnon. Hyvinvointialueiden vuoden 2025 rahoituksesta vähennetään 2,4 milj. euroa hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 9 §:n nojalla. Vähennys on tehty vuoden 2025 ensimmäisessä valtion lisätalousarviossa. Muut vuoden 2025 rahoitukseen vaikuttavat tekijät eivät ole laskelmassa muuttuneet.

Yhteenvedo rahoituksesta vuodelle 2025

20.12.2024 rahoituspäätöksen mukainen rahoituslaskelma

Hyvinvointialue	Asukasluku	Vuoden 2024 rahoitus yhteensä, euroa (27.6.2024)	Laskennallinen rahoitus vuonna 2025, euroa	Siirtymätasaus vuonna 2025, euroa	Vuoden 2025 rahoitus yhteensä, euroa	Vuoden 2025 rahoitus yhteensä, euroa/asukas	Rahoituksen kasvu vuodelle 2025, euroa
Helsinki	674 500	2 639 662 432	2 816 005 715	135 420 869	2 951 426 584	4 376	251 764 152
Vantaa ja Kerava	285 654	1 061 290 156	1 201 224 606	0	1 201 224 606	4 205	139 934 450
Länsi-Uusimaa	494 952	1 769 327 745	1 967 933 836	-13 470 566	1 954 463 270	3 949	185 135 525
Itä-Uusimaa	98 987	389 349 188	448 977 386	-23 537 776	425 439 609	4 298	36 090 422
Keski-Uusimaa	205 444	797 968 188	845 559 431	14 751 953	860 311 383	4 188	62 343 195
Varsinais-Suomi	490 786	2 068 373 297	2 419 187 283	-87 566 113	2 331 621 170	4 751	262 647 872
Satakunta	211 740	996 243 905	1 051 196 684	19 983 454	1 071 180 138	5 059	74 936 233
Kanta-Häme	169 547	738 281 138	816 143 483	-11 737 113	804 406 370	4 744	66 125 233
Pirkanmaa	539 309	2 276 622 558	2 509 110 838	0	2 509 110 838	4 652	232 488 280
Päijät-Häme	204 479	893 152 113	999 701 438	-44 606 262	955 095 176	4 671	61 943 063
Kymenlaakso	158 658	828 368 643	852 611 455	40 931 684	893 543 139	5 632	65 174 496
Etelä-Karjala	125 162	570 944 935	602 267 318	3 243 642	605 510 960	4 838	34 566 025
Etelä-Savo	129 914	709 564 338	720 683 473	36 953 396	757 636 869	5 832	48 072 530
Pohjois-Savo	248 190	1 204 222 913	1 294 656 517	-5 490 126	1 289 166 392	5 194	84 943 478
Pohjois-Karjala	162 321	779 981 798	898 946 337	-61 413 135	837 533 201	5 160	57 551 403
Keski-Suomi	273 271	1 192 186 731	1 254 612 847	16 793 501	1 271 406 348	4 653	79 219 618
Etelä-Pohjanmaa	190 539	909 419 854	964 996 536	0	964 996 536	5 065	55 576 882
Pohjanmaa	177 602	786 374 927	829 683 364	13 597 775	843 281 139	4 748	56 906 211
Keski-Pohjanmaa	67 736	311 995 577	350 935 654	-17 513 421	333 422 233	4 922	21 426 656
Pohjois-Pohjanmaa	418 205	1 806 577 523	2 012 934 304	-32 423 163	1 980 511 141	4 736	173 333 618
Kainuu	70 164	374 309 708	405 517 263	-15 735 544	403 943 719	5 757	29 634 011
Lappi	176 150	919 190 345	1 058 730 362	-49 446 783	1 009 283 580	5 730	90 093 235
Manner-Suomi yhteens.	5 573 310	24 084 008 014	26 321 616 129	-67 101 728	26 254 514 401	4 711	2 170 506 387

22.11.2024 julkaistu arviolaskelma vuoden 2025 rahoituksesta yhteensä, euroa	Muutos 20.12.2024 ja 22.11.2024 julkaistun laskelman mukaisen vuoden 2025 rahoituksen välillä, euroa
2 949 067 890	2 358 695
1 200 170 217	1 054 389
1 952 876 468	1 586 802
425 090 469	349 140
859 591 608	719 776
2 329 503 724	2 117 446
1 070 199 028	981 110
803 685 117	721 254
2 506 926 701	2 184 137
954 184 365	910 812
892 773 801	769 338
604 994 040	516 920
756 985 608	651 261
1 287 943 401	1 222 990
836 680 137	853 064
1 270 245 783	1 160 566
964 138 210	858 325
842 636 407	644 732
333 088 890	333 343
1 978 454 565	2 056 576
403 576 937	366 781
1 008 301 036	982 543
26 231 114 401	23 400 000

24.6.2025 julkaistu uusi rahoituslaskelma

Hyvinvointialue	Asukasluku	Vuoden 2024 rahoitus yhteensä, euroa (27.6.2024)	Laskennallinen rahoitus vuonna 2025, euroa	Siirtymätasaus vuonna 2025, euroa	Vuoden 2025 rahoitus yhteensä, euroa	Vuoden 2025 rahoitus yhteensä, euroa/asukas	Rahoituksen kasvu vuodelle 2025, euroa
Helsinki	674 500	2 699 662 432	2 815 746 616	135 420 869	2 951 167 485	4 375	251 505 052
Vantaa ja Kerava	285 654	1 061 290 156	1 201 112 246	0	1 201 112 246	4 205	139 822 090
Länsi-Uusimaa	494 952	1 769 327 745	1 967 752 360	-13 470 566	1 954 281 794	3 948	184 954 049
Itä-Uusimaa	98 987	389 349 188	448 935 816	-23 537 776	425 398 039	4 298	36 048 852
Keski-Uusimaa	205 444	797 968 188	845 478 042	14 751 953	860 229 995	4 187	62 261 807
Varsinais-Suomi	490 786	2 068 973 297	2 418 965 604	-87 566 113	2 331 399 490	4 750	262 426 193
Satakunta	211 740	996 243 905	1 051 100 485	19 983 454	1 071 083 939	5 058	74 840 034
Kanta-Häme	169 547	738 281 138	816 066 835	-11 737 113	804 329 722	4 744	66 048 585
Pirkanmaa	539 309	2 276 622 558	2 508 873 524	0	2 508 873 524	4 652	232 250 966
Päijät-Häme	204 479	893 152 113	999 608 285	-44 606 262	955 002 023	4 670	61 849 910
Kymenlaakso	158 658	828 368 643	852 533 631	40 931 684	893 465 315	5 631	65 096 672
Etelä-Karjala	125 162	570 944 935	602 212 505	3 243 642	605 456 147	4 837	34 511 212
Etelä-Savo	129 914	709 564 338	720 619 681	36 953 396	757 573 076	5 831	48 008 738
Pohjois-Savo	248 190	1 204 222 913	1 294 538 868	-5 490 126	1 289 048 742	5 194	84 825 829
Pohjois-Karjala	162 321	779 981 798	898 864 523	-61 413 135	837 451 388	5 159	57 469 590
Keski-Suomi	273 271	1 192 186 731	1 254 498 588	16 793 501	1 271 292 089	4 652	79 105 359
Etelä-Pohjanmaa	190 539	909 419 854	964 908 484	0	964 908 484	5 064	55 488 630
Pohjanmaa	177 602	786 374 927	829 610 601	13 597 775	843 208 376	4 748	56 833 449
Keski-Pohjanmaa	67 736	311 995 577	350 903 971	-17 513 421	333 390 550	4 922	21 394 973
Pohjois-Pohjanmaa	418 205	1 806 577 523	2 012 757 230	-32 423 163	1 980 334 067	4 735	173 756 544
Kainuu	70 164	374 309 708	405 482 938	-1 573 544	403 909 394	5 757	29 599 686
Lappi	176 150	919 190 345	1 058 645 296	-49 446 783	1 009 198 513	5 729	90 008 169
Manner-Suomi yhteensä	5 573 310	24 084 008 014	26 319 216 129	-67 101 728	26 252 114 401	4 710	2 168 106 387

20.12.2024 julkaistu laskelma vuoden 2025 rahoituksesta yhteensä, euroa	Muutos 24.6.2025 ja 20.12.2024 julkaistun laskelman mukaisen vuoden 2025 rahoituksen välillä, euroa
2 951 426 584	-259 099
1 201 224 606	-112 360
1 954 463 270	-181 476
425 439 609	-41 570
860 311 383	-81 388
2 331 621 170	-221 680
1 071 180 138	-96 199
804 406 370	-76 648
2 509 110 838	-237 314
955 095 176	-93 153
893 543 139	-77 824
605 510 960	-54 813
757 636 869	-63 793
1 289 166 392	-117 649
837 533 201	-81 813
1 271 406 348	-114 259
964 996 536	-88 051
843 281 139	-72 763
333 422 233	-31 683
1 980 511 141	-177 074
403 943 719	-34 324
1 009 283 580	-85 066
26 254 514 401	-2 400 000

2.3 Vuoden 2026 rahoituslaskelmat

Valtiovarainministeriö julkaisi 30.4.2025 ensimmäiset rahoituslaskelmat vuodelle 2026. Laskelman mukaan Etelä-Pohjanmaan rahoitus vuodelle 2026 on 999,7 milj. euroa.

Hy Hyvinvointialue	Asukasluku	Vuoden 2025 rahoitus yhteensä, euroa (20.12.2025)	Laskennallinen rahoitus vuonna 2026, euroa	Siirtymätasaus vuonna 2026, euroa	Vuoden 2026 rahoitus yhteensä, euroa	Rahoitukseen sisältyvä jälkikäteistarkistus yhteensä vuonna 2026, euroa	Vuoden 2026 rahoitus yhteensä, euroa/asukas	Rahoituksen kasvu vuodelle 2026, euroa
31 Helsinki	684 018	2 951 426 584	2 951 524 085	100 689 011	3 052 213 095	138 050 698	4 462	100 786 511
32 Vantaa ja Kerava	289 730	1 201 224 606	1 244 033 543	0	1 244 033 543	58 299 283	4 294	42 808 937
33 Länsi-Uusimaa	502 067	1 954 463 270	2 033 774 651	0	2 033 774 651	95 434 744	4 051	79 311 381
34 Itä-Uusimaa	99 415	425 439 609	456 411 837	-18 760 256	437 651 581	21 407 654	4 402	12 211 971
35 Keski-Uusimaa	207 070	860 311 383	869 325 107	12 653 319	881 978 426	40 823 534	4 259	21 667 043
2 Varsinais-Suomi	494 819	2 331 621 170	2 512 291 341	-75 203 486	2 437 087 855	117 654 468	4 925	105 466 685
4 Satakunta	211 261	1 071 180 138	1 066 862 414	21 049 865	1 087 912 279	50 077 873	5 150	16 732 141
5 Kanta-Häme	169 455	804 406 370	834 755 253	-5 316 941	829 438 312	39 146 444	4 895	25 031 941
6 Pirkanmaa	545 406	2 509 110 838	2 586 012 532	0	2 586 012 532	121 173 786	4 741	76 901 694
7 Päijät-Häme	204 635	955 095 176	1 032 736 464	-37 493 441	995 243 023	48 414 393	4 864	40 147 847
8 Kymenlaakso	157 442	893 543 139	865 417 285	38 603 816	904 021 101	40 572 421	5 742	10 477 962
9 Etelä-Karjala	125 083	605 510 960	611 718 408	2 122 117	613 840 525	28 714 381	4 907	8 329 565
10 Etelä-Savo	129 376	757 636 869	750 257 097	33 354 646	783 611 743	35 145 909	6 057	25 974 874
11 Pohjois-Savo	248 815	1 289 166 392	1 333 825 344	-239 805	1 333 585 539	62 452 492	5 360	44 419 147
12 Pohjois-Karjala	162 091	837 533 201	931 039 576	-57 493 207	873 546 369	43 608 225	5 389	36 013 168
13 Keski-Suomi	274 112	1 271 406 348	1 290 883 108	18 221 006	1 309 104 114	60 556 494	4 776	37 697 766
14 Etelä-Pohjanmaa	189 929	964 996 536	999 699 224	0	999 699 224	46 893 108	5 264	34 702 689
15 Pohjanmaa	178 749	843 281 139	848 048 838	15 358 031	863 406 869	39 786 300	4 830	20 125 731
16 Keski-Pohjanmaa	67 723	333 422 233	359 435 079	-15 042 726	344 392 353	16 847 540	5 085	10 970 120
17 Pohjois-Pohjanmaa	418 331	1 980 511 141	2 072 837 211	-18 309 083	2 054 528 128	97 192 332	4 911	74 016 987
18 Kainuu	69 639	403 943 719	417 261 381	-728 294	416 533 087	19 580 004	5 981	12 589 368
19 Lappi	176 151	1 009 283 580	1 089 249 436	-42 461 067	1 046 788 369	51 152 149	5 943	37 504 789
Manner-Suomi yhteer	5 605 317	26 254 514 401	27 157 399 215	-28 996 496	27 128 402 719	1 272 984 232	4 840	873 888 318

Rahoitus muodostuu koko maan tasolla seuraavasti:

Vuoden 2026 rahoitus		euroa
Rahoituserä		
Laskennallinen sote-rahoitus (sis. jälkikäteistarkistus) vuonna 2025		25 741 074 465
Laskennallinen pela-rahoitus (sis. jälkikäteistarkistus) vuonna 2025		580 541 664
Laskennallinen rahoitus yhteensä vuonna 2025		26 321 616 129
Palvelutarve, sote		251 232 887
HVA-indeksi, sote		842 150 758
HVA-indeksi, pela		18 809 550
Sote-tehtävämootokset, yhteensä		-77 837 000
Pela-tehtävämootokset, yhteensä		0
Jälkikäteistarkistuksen vuosittainen lisäys/vähennys, sote		-189 027 291
Jälkikäteistarkistuksen vuosittainen lisäys/vähennys, pela		-9 545 818
Jälkikäteistarkistuksen vuosittainen lisäys/vähennys, yhteensä		-198 573 110
Laskennallinen sote-rahoitus vuonna 2026		26 567 593 819
Laskennallinen pela-rahoitus vuonna 2026		589 805 395
Laskennallinen rahoitus yhteensä vuonna 2026		27 157 399 215
Siirtymätasaukset vuonna 2026		-28 996 496
Rahoitus yhteensä vuonna 2026		27 128 402 719

Tehtävämuutokset vuodelle 2026	euroa	kohdennus
Sairaaloiden ja päivystysten kokonaisuudesta säättäminen	-42 800 000	Terveydenhuolto
Uudistetaan erikoissairaanhoidon työnjakoa koskevat säädökset	-25 000 000	Terveydenhuolto
Sairaaloiden ja päivystysten sekä erikoissairaanhoidon työnjaon säästöjen pieneminen	48 700 000	Terveydenhuolto
Sairaaloiden ja päivystysten kokonaisuudesta säättäminen	-4 300 000	Terveydenhuolto
Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten hallinnollisen työn vähentäminen	-5 000 000	Terveydenhuolto
Ikäntyneiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen kehittäminen teknologia	-30 000 000	Vanhustenhuolto
Ajokorttitarkastusten rajaaminen julkisen palveluvalikoiman ulkopuolelle (Lisätoimet 2024)	-3 200 000	Terveydenhuolto
Silmäterveyden norminpurku (HO 2023)	-1 000 000	Terveydenhuolto
Keliakiakorvauksen laajentaminen, lääkärintulosten lisääntyminen	1 000 000	Terveydenhuolto
Keliakiakorvaus, siirto rahoitettavaksi toimeentulotuesta	-1 000 000	Koko laskennallinen sote-rahoitus
Terapiatakuun voimaantulon siirto alkamaan 1.5.2025 (HO 2023)	12 832 000	Terveydenhuolto
Terapiatakuu täsmäytys	-1 850 000	Terveydenhuolto
Tulkkaukspalveluihin liittyvä säästö (HO 2023)	-3 000 000	Terveydenhuolto
Vammaispalvelulain uudistus (Lisätoimet 2024)	-10 000 000	Sosiaalihuolto
Vammaispalvelulain soveltamisalan muutos	16 400 000	Sosiaalihuolto
Vammaispalvelulain muuttaminen PeV:n elämänavaihetta koskevien linjausten mukaiseksi	-20 000 000	Sosiaalihuolto
Hoitotakuun toteutus	-2 200 000	Terveydenhuolto
Hoitotakuu (Lisätoimet 2024)	-33 800 000	Terveydenhuolto
Hoitotakuu (Lisätoimet 2024)	35 900 000	Terveydenhuolto
Kotomislain muutoksesta johtuva rahoitusvastuun kasvu hva:ille, täsmäytys HE:n mukaise	-319 000	Sosiaalihuolto
Kuntouttavan työtoiminnan aktivointisuunnitelmien hallinnollinen keventäminen (Lisätoimet	-1 600 000	Sosiaalihuolto
RAI-arvioinnin keventäminen (Lisätoimet 2025)	-900 000	Vanhustenhuolto
Demokratiarahan vähentäminen (Lisätoimet 2025)	-5 000 000	Koko laskennallinen sote-rahoitus
Teknologian hyödyntäminen kotihoidossa (Lisätoimet 2025)	-16 200 000	Sosiaalihuolto
Omaishoidon ja perhehoidon palkkiotason nostaminen	16 000 000	Sosiaalihuolto
Käyttämättä jääneen palvelun maksun korotus	-1 500 000	Terveydenhuolto
Yhteensä	-77 837 000	

Hyvinvointialueindeksi vuodelle 2026 on 3,24 % ja se muodostuu seuraavasti:

Hyvinvointialueindeksin laskenta		
Indeksi	Paino	
Yleinen ansiotasoindeksi	0,6	3,80
Kuluttajahintaindeksi	0,3	1,60
Työntajien sotumaksut	0,1	4,77
Hyvinvointialueindeksi	1	3,24

Hyvinvointialueiden rahoituksen painelaskelman mukaan Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen rahoitus kehittyy vuosina 2026–2029 alla olevan taulukon mukaisesti.

Hyvinvointialueiden rahoituksen painelaskelma

VM/HVO 30.4.2025

Hyvinvointialueiden rahoituksen painelaskelma, milj. euroa							
Alue	2023	2024	2025	2026	2027	2028*	2029
Helsinki	2 601	2 700	2 951	3 052	3 163	3 185	3 300
Vantaa ja Kerava	995	1 061	1 201	1 244	1 296	1 304	1 355
Länsi-Uusimaa	1 668	1 769	1 954	2 034	2 120	2 131	2 214
Itä-Uusimaa	375	389	425	438	458	464	486
Keski-Uusimaa	765	798	860	882	916	916	950
Varsinais-Suomi	1 985	2 069	2 332	2 437	2 543	2 570	2 685
Satakunta	971	996	1 071	1 088	1 117	1 106	1 135
Kanta-Häme	714	738	804	829	862	859	886
Pirkanmaa	2 163	2 277	2 509	2 586	2 686	2 688	2 786
Päijät-Häme	862	893	955	995	1 036	1 044	1 086
Kymenlaakso	806	828	894	904	925	915	936
Etelä-Karjala	554	571	606	614	631	625	643
Etelä-Savo	695	710	758	784	804	797	817
Pohjois-Savo	1 175	1 204	1 289	1 334	1 379	1 374	1 417
Pohjois-Karjala	756	780	838	874	909	913	950
Keski-Suomi	1 159	1 192	1 271	1 309	1 350	1 342	1 384
Etelä-Pohjanmaa	885	909	965	1 000	1 032	1 024	1 055
Pohjanmaa	763	786	843	863	890	886	914
Keski-Pohjanmaa	301	312	333	344	358	361	376
Pohjois-Pohjanmaa	1 731	1 807	1 981	2 055	2 141	2 143	2 214
Kainuu	366	374	404	417	428	425	435
Lappi	879	919	1 009	1 047	1 088	1 094	1 137
Manner-Suomi yht.	23 169	24 084	26 255	27 128	28 133	28 165	29 162

* Panielaskelmassa rahoituksen muutos vuodesta 2027 vuoteen 2028 on koko maan tasolla 0,1 %. Tätä selittää laskelmassa huomioitu alueiden vuoden 2026 taloussuunnitelmätietoihin perustuva jälkikäteistarkistus. Taloussuunnitelmätietojen mukainen nettokustannuskehitys on hyvin maltillista (-0,5 %) vuonna 2026. Tällaisen kehityksen toteutuessa hyvinvointialuetalous kääntyisi huomattavan ylijäämäiseksi vuonna 2026 vuoteen 2025 verrattuna. Tuloksen merkittävä kohentuminen vähentäisi jälkikäteistarkistusta kahden vuoden viiveellä vuonna 2028.

UTV2-ohjelma ja rahoituksen painelaskelma

Aluehallitus ja aluevaltuusto on maaliskuussa hyväksynyt UTV2-ohjelman eri toimenpidekokonaisuuksia. Materiaaleissa on ollut mukana myös UTV2-ohjelmaan liittyvä rahoituksen painelaskelma, jossa on käytetty VM:n aiemmin julkaistuja rahoituksen painelaskelmatietoja. VM on päivittänyt 24.6.2025 hyvinvointialueiden rahoituslaskelmaa vuodelle 2025 ja rahoituksen painelaskelmaa vuosille 2026–2029. Hyvinvointialue on tämän mukaisesti päivittänyt UTV2-ohjelman painelaskelmaa näiden tietojen mukaisesti huomioimalla 08/2025 tilanteessä hyvinvointialueen päätöksentekoaikavälissä tehdyt UTV2-ohjelman päätökset.

Kuva. Painelaskelma päätetyillä sopeuttamistoimilla, VM:n rahoitusarviolla Tavoitteena 2029 taseen kumulatiivinen ylijäämä

1 000 €	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Toimintakate	-911 598	-948 344	-972 161	-964 761	-955 844	-963 721	-999 239	-1 032 778
...sopeutukset	0	0	11 322	14 983	13 110	9 364	0	0
...lisäsopeutus	0	0	0	30 000	30 000	15 000	0	0
Valtion rahoitus	885 359	909 420	964 908	1 002 423	1 034 573	1 027 217	1 058 213	1 098 643
Erotus	-26 239	-38 924	-7 253	37 662	78 729	63 497	58 973	65 865
Rahoitustuotot ja -kulut	1 651	9	-587	-623	-604	347	980	1 787
Vuosikate	-24 588	-38 915	-7 840	37 038	78 125	63 843	59 954	67 652
Poistot	-21 250	-23 138	-22 556	-23 029	-24 724	-25 511	-26 558	-25 664
Tilikauden tulos	-45 838	-62 053	-30 396	14 009	53 401	38 332	33 396	41 988
Taseen ali-/ylijäämä	-45 380	-1 06 344	-1 36 740	-1 22 731	-69 329	-30 997	2 399	44 387
Nettoinvestoinnit	47 694	45 092	26 396	36 775	31 107	34 001	19 309	20 000
Lainakanta	1 29 995	1 87 104	202 068	203 843	1 54 950	1 23 951	83 260	43 260

2.4 Korkoriskien hallinta, nostetut talousarviolainat ja tehdyt korkosuojaukset

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue teetti syksyllä 2023 korkoriskienhallinnan strategiakartoituksen lainasalkkuanalyyseineen. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen korkoriskikokonaisuus sekä sen onnistunut hallinnointi ovat kriittisen tärkeä tekijä hyvinvointialueen tulevan talouskehityksen kannalta.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen yhteistyökumppanina korkoriskien hallinnan ja lainasalkkuanalyysin osalta toimii objektiivinen, pankeista riippumaton taho Operandi Oy, jolla on pitkäaikainen kokemus rahoitusmarkkinoista.

Talous- ja korkomarkkinatilanteesta euroalueella syyskuussa 2025

Yhdysvaltain hallinnon, erityisesti Trumpin hallinnon, radikaalit tullipäätökset keväällä johtivat kauppasotaan, joka näyttää jo aiheuttaneen haittaa Yhdysvaltain taloudelle. Toukokuun Yhdysvallat ja Kiina alensivat tullejaan merkittävästi 90 päivän ajaksi, mikä rauhoitti markkinoita ja lievensi sekä inflaatio- että taantumariskiä. Inflaatiouhka on kuitenkin selvästi kasvanut muun muassa siksi, että Saksa on tehnyt merkittäviä infrastruktuuripäätöksiä ja Euroopan unioni aikoo kasvattaa puolustusteollisuuden investointeja merkittävästi lähivuosina. Nämä päätökset lisäävät kysyntää ja luovat hintapaineita.

Viime kuukausina kauppasota on rauhoittunut, koska Yhdysvallat on tehnyt kahdenkeskisiä sopimuksia merkittävimpien länsimaiden talouksien kanssa. On kuitenkin havaittavissa, että tullisota on horjuttanut maltillista hintakehitystä.

Tuorein työmarkkinaraportti heinäkuulta osoittaa, että Yhdysvaltain työmarkkinatilanne on heikentynyt kevästä. Maatalouden ulkopuolisen sektorin työpaikkojen määrä kasvoi heinäkuussa 73 000:lla, mikä jäi odotetusta 110 000:sta. Työttömyysaste oli heinäkuussa 4,2 prosenttia. Talouskasvuennusteet viittaavat maltilliseen hidastumiseen loppuvuoden aikana. Kuluttajien kulutusta hillitsevät nykyinen korkotasoa sekä epävarmuudet tulevaan tullipolitiikkaan liittyen.

Euroalueen talous kasvoi toisella neljänneksellä odotetusti 1,4 prosenttia vuositasolla (Q1: +1,5 %). Tuoreimmat elokuun inflaatiotilastot osoittivat, että euroalueen kokonaisinflaatio (CPI) kipusi 2,1 prosenttiin vuositasolla (odotukset 2,0 %). Pohjainflaatio pysyi ennallaan 2,3 prosentissa.

Euroopan keskuspankki laski 5.6. pitämässään kokouksessa talletuskorkoa odotetusti 0,25 prosenttiyksikköä 2 prosenttiin. Ohjauskorko laski 2,15 prosenttiin. Heinäkuussa keskuspankki piti korot odotetusti ennallaan. EKP ei edelleenkään sido itseään ennalta

määriteltyyn korkopolkuun, mutta viimeaikaiset talouskehitykset aiheuttavat paineita korkojen laskuun lähikuukausien aikana. Yhdysvaltain keskuspankki Fed piti ohjauskorkonsa ennallaan 30. heinäkuuta pidetyssä kokouksessaan. Fedin osalta korkojen laskupaineet ovat selvästi kasvaneet. Keskuspankeilla on tällä hetkellä erittäin vaikea dilemma – kuinka paljon korkoja uskalletaan laskea tilanteessa, jossa inflaatoriski on selvästi kohonnut.

Alla olevassa taulukossa on esitetty keskeisimmät talousindikaattorit Yhdysvalloissa ja Euroalueella Q2/2025 ja heinä-elokuussa 2025. Lähde: Tradingeconomics.com

TALOUSINDIKAATTORIT LYHYESTI		
9/2025		
Indikaattori	USA	Euroalue
talouskasvu BKT v/v %	2,0	1,4
inflaatio % per annum	2,7	2,1
pohjainflaatio %	3,1	2,3
työttömyysaste %	4,2	6,2
ohjauskorko % (talletuskorko)	4,50	2,0
valtionvelka % bkt:stä	124	87,4

Korkomarkkinatilanne

Korkomarkkinoilla sekä lyhyiden että pitkien korkojen tasot lähtivät selvään nousuun vuonna 2022. Euroopan keskuspankki aloitti kiristävän rahapolitiikkansa heinäkuussa 2022, jolloin ohjauskorkoa nostettiin ensimmäistä kertaa yli 11 vuoteen.

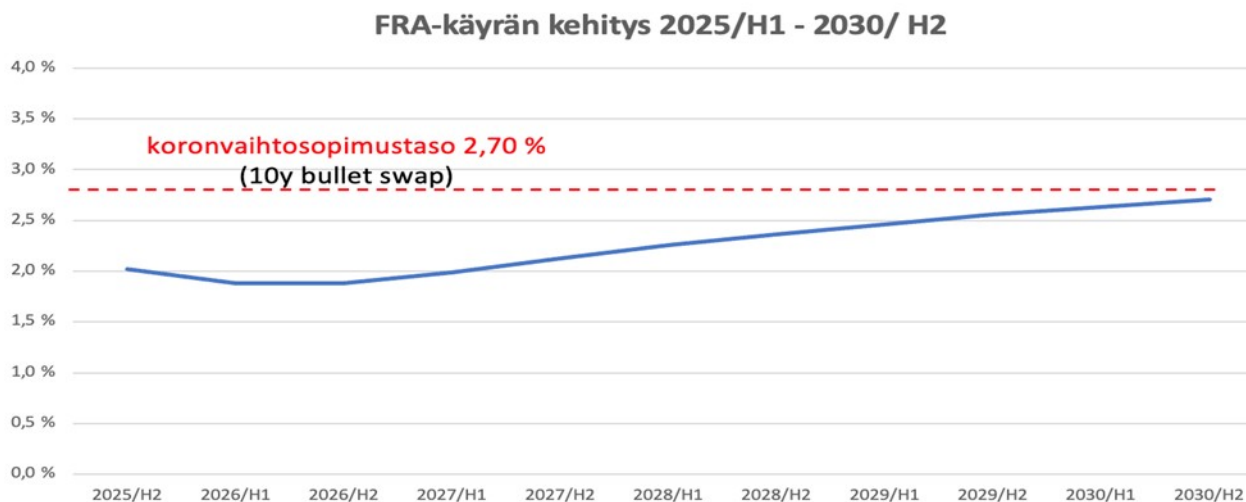
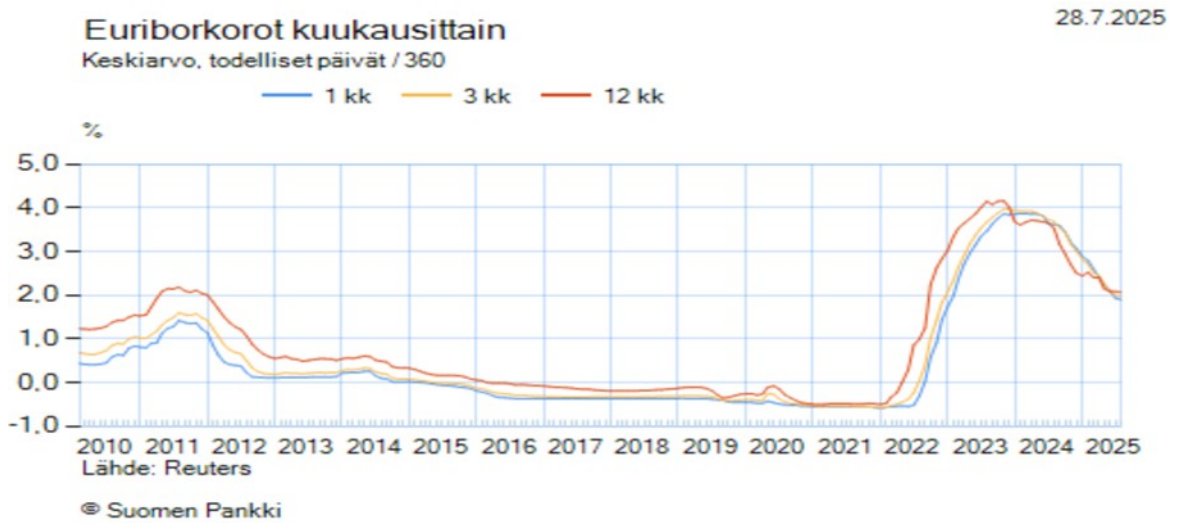
Koronnostosykli kiihtyi syksyn 2022 aikana, ja koronnostoja jatkettiin syyskuuhun 2023 asti, jolloin ohjauskorko nostettiin 4,5 prosenttiin.

Euribor-korkojen nousu taittui laskuun marras–joulukuussa 2023 alhaisempien inflaatiotasojen sekä suotuisampien inflaationäkymien myötä. Lisäksi korkofutuurimarkkinoiden ennusteet tulevasta kolmen kuukauden euribor-korosta maltillistuivat tuntuvasti. Inflaation palauduttua lähelle keskuspankin tavoitetasoa EKP laski ohjauskorkoa 6.6.2024 pidetyssä kokouksessaan 4,25 prosenttiin. Tämän jälkeen EKP on laskenut ohjauskorkoa yhteensä seitsemän kertaa. Viimeksi 5.6.2025 Euroopan keskuspankki laski ohjauskorkonsa 2,15 prosenttiin.

Markkinakorkojen laskutrendi on viime aikoina tasaantunut. Pitkissä koroissa nähtiin maaliskuun alussa ennätyksellisen nopea nousu, jolloin Saksan 10 vuoden velkakirjan tuotto nousi 2,40 prosentin tasolta 2,90 prosentin tuntumaan vain parissa päivässä. Taustalla vaikuttavina tekijöinä olivat sekä Saksan suuret infrastruktuuripäätökset – muun muassa 500 miljardin euron erillisrahasto infrastruktuurin ja puolustussektorin rahoittamiseen – että EU:n merkittävät satsaukset puolustusinvestointeihin.

Alkukesästä korko laski 2,50:n tuntumaan. Pitkä korko on sittemmin liikkunut 2,60–2,75 %:n haarukassa maltillisella nousupaineella.

Markkinatilanne jatkuu epäselvänä, joskin pienellä nousupaineella pitkissä koroissa. Korkofutuurimarkkinat hinnoittelevat maltillisesti lisää koronlaskuja euroalueelle lähikuukausille. Markkinoiden odotuksia kuvastaa korkofutuurnoteerauksista johdettu FRA-käyrä, joka ennustaa alhaisempia korkotasoja (kolmen kuukauden euribor) loppuvuodelle ja vuodelle 2026 – noin 0,2–0,3 prosenttiyksikköä nykyistä alemmalle tasolle (ks. graafi alla).



Pitkien korkojen viimeaikainen nousu näkyy myös koronvaihtosopimusten hinnoissa. Esimerkiksi 10 vuoden swap-korko (kiinteä vs. kuuden kuukauden euribor) on 2,70 prosenttia (tilanne 2.9.2025) bullet-lainalle. Tasalyhenteisen lainan suojauksen hinta on vastaavasti 2,47 prosenttia.

Swap-käyrän jyrkkä lasku noin 15 vuoden kohdalla on viime aikoina kääntynyt selvästi nousevaksi, mutta edelleen todella pitkät, tulevaisuudesta alkavat korkosuojuukset ovat kohtuullisen edullisia. Esimerkiksi 15 vuoden swap-taso on 2,91 prosenttia ja 15y15y-suojaus (eli 15 vuoden kuluttua alkava 15 vuoden korkosuoja) on 3,08 prosenttia.

Länsimaiden epänormaali korkomarkkinatilanne on vuosien 2022–2025 aikana muuttunut enemmän normaalimpaan suuntaan, eikä paluu aiempaan negatiivisten korkojen maailmaan vaikuta enää kovin todennäköiseltä.

Markkinatilanne pysyy epävarmana. Pitkissä koroissa on pientä nousupainetta, vaikka pidemmän aikavälin trendi on edelleen epäselvä. Korkofutuurimarkkinat hinnoittelevat maltillisesti lisää koronlaskuja euroalueelle lähikuukausille. Yhdysvaltain keskuspankilta odotetaan koronlaskua 17.9. kokouksessa. EKP kokoontuu sitä ennen 11.9.

Hyvinvointialueen lainasalkku toukokuussa 2025, salkun korkoriski sekä sen suojaaminen

Hyvinvointialueen lainasalkku, yhteensä 147,04 miljoonaa euroa, koostuu vaihtuvan koron lainoista, yhteismäärältään tarkasteluhetkellä 97,75 miljoonaa euroa (66 %) sekä kiinteän koron lainoista, yhteismäärältään 49,29 miljoonaa euroa (34 %). Vaihtuvan koron lainoja on nostettu niin 3 kuukauden, 6 kuukauden kuin 12 kuukauden euriborissakin. Vaihtuvan koron lainoista kolme on bullet-lainoja ja loput viisi ovat tasalyhenteisiä.

Lainasalkun korkoriskin suojaamiseksi on tehty yhteensä 10 kpl korkosuoja, joista kaksi on tehostettuja korkovyöhykesopimuksia, joissa suoja korkojen nousun osalta päättyy tasoilla 3,5 % tai 4 %. Korkojen noustessa em. tasojen päälle, antavat sopimukset kuitenkin reilun kahden prosentin alennuksen vaihtuvan koron tasoon. Suoraan lainasalkun korkoriskiä suojaavia sopimuksia on 8 kpl, joista tuorein tehtiin toukokuussa 2025. Em. sopimuksista yksi alkaa heinäkuusta 2026 ja kaksi alkaa vuodesta 2028 suojaen tulevaa riskiä. Lainasalkun suojausaste on ja pysyy noin 70–80 prosentin tasolla seuraavat noin 3 vuotta. Tämä kuitenkin ilman tulevaa lainanottoa. Tulevat rahoitusprojisoinnit sekä lainanotto täsmentyvät aina rahoitustarpeen sekä investointien mukaan, mutta velkamäärän kasvu on todennäköistä. Lainasalkun olemassa olevien lainojen lyhentyessä ja päättyessä, tarkoittaa tämä sitä, että tuleva bruttolainanotto on merkittävää.

Uusia lainoja nostettaessa analysoidaan aina kustannustehokkain vaihtoehto pitäen sisällään myös laskennan siitä, onko vaihtuvan koron laina sekä sille tehtävä erillinen suojaus edullisempi kuin suora kiinteän koron laina. Korkosuojuudet tehdään

lähtökohtaisesti aina suoraan lainakohtaisina suojina ja tehtävä suojaus kilpailutetaan yhteistyöpankkien välillä. Hyvinvointialueen lainasalkun suojausastetta on nostettu hyödyntäen tasaista korkokäyrää sekä aiemmin tarjolla ollutta selvää alennusta senhetkisen euriborin tasoon nähden. Merkittävä tuleva rahoitustarve huomioiden tulee tulevan rahoituksen suojaukseen myös kiinnittää kasvavaa huomiota korkomarkkinatilannekehitys huomioiden.

2.4.1 Talousarviolainat

Aluevaltuusto on päättänyt 16.12.2024 § 141, että talousjohtajalle vahvistetaan pitkäaikaisten lainojen lainannostovaltuudeksi 31 milj. euroa.

Pitkäaikaista lainaa saa nostaa vain investointimenojen rahoittamiseen. Todetaan, että lainanotto tapahtuu valtioneuvoston myöntämän lainanottovaltuuden puitteissa.

Vuoden 2025 osalta Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuus on 53 840 000 euroa.

Talousarviolainaa ei ole alkuvuoden 2025 aikana nostettu. 31.12.2024 käytössä olleet lyhytaikaiset lainat (20 milj. euroa) hyvinvointialuetodistusohjelman kautta maksettiin pois tammikuussa 2025. Vuoden vaihteessa käytössä ollut tililimiitti 15,5 milj. euroa tuli katetuksi ensimmäisen valtion rahoituksen tullessa pankkitilille tammikuun alussa.

Hyvinvointialue on tätä kirjoitettaessa kilpailuttamassa 20 miljoonan euron pitkäaikaisen lainan, jonka osalta lainatarjoukset on pyydetty 5.9.2025 mennessä.

2.4.2 Korkosuojaukset

Alkuvuoden aikana on tehty yksi uusi lainakohtainen korkosuojaus korkojen nousulta suojautumiseksi.

Johtopäätöksien mukaisesti lähetimme tarjouspyynnön 23.1.2025 Kuntarahoitus Oyj:lle, Danske Bank A/S Suomen sivuliikkeelle ja OP Yrityspankille suojataksemme 50 % lainasta S100763/24.

Tarjouspyynnössä pyysimme hinnan seuraavalle koronvaihtosopimukselle:

Pääoma: EUR 12.500.000, -

Suojausperiodi: 5.2.2025 - 5.8.2034 (9,5 vuotta)

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue maksaa kiinteää korkoa x,xx % (tod/360)

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue vastaanottaa 6 kk euriboria (tod/360)

Lyhennystapa bullet, ei lyhennyksiä

Koronmaksut 6 kk välein 5.2. ja 5.8.

Korkopäiväkäytäntö, sovellettu seuraava.

Hinnoitteluaajankohta tiistaina 28.1.2025 klo 10.00

Saimme määräaikaan mennessä kolme tarjousta.

Danske Bank tarjosi koronvaihtosopimusta hintaan 2,452 %

Kuntarahoitus tarjosi koronvaihtosopimusta hintaan 2,454 %.

OP Yrityspankki tarjosi koronvaihtosopimusta hintaan 2,451 %.

Tarjousten saapumisen jälkeen neuvotteluja jatkettiin OP Yrityspankin kanssa ja koronvaihtosopimus solmittiin sen hetken markkinahintaan 2,452 %.

Hallinnollinen päätös: Talousjohtajan viranhaltijapäätös 4/2025 (28.1.2025)

2.4.3 Lyhytaikaiset lainat

Tilinpäätöshetkellä avoinna olleet hyvinvointialuetodistukset maksettiin pois tammikuussa 2025. Alkuvuoden aikana käytettiin kassatilanteen turvaamiseksi hyvinvointialuetodistusohjelmaa 23.5.2025 alla olevan mukaisesti.

Talousjohtajan viranhaltijapäätös 22/2025

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto on valtuuttanut 21.11.2022 § 151 talousjohtajan päättämään hyvinvointialuetodistusohjelman käytöstä 80 miljoonan euron enimmäismäärään saakka.

Hyvinvointialuetodistusohjelma on voimassa seuraavien rahalaitoksien kanssa (Aluevalt. 21.11.2022 § 151)

- Nordea Pankki Suomi Oyj
- Danske Bank Oyj
- Kuntarahoitus Oyj
- OP Yrityspankki Oyj
- Aktia Pankki Oyj, limiitti ei aktiivinen

Tarjoukset on pyydetty seuraavasti:

- pääoma 10,0 milj. euroa
- päivä, jolloin raha tilillä: 23.5.2025
- ajalle 23.5.2025-19.6.2025

Tarjoukset rahalaitoksittain:

- Danske Bank, tarjottu korko 2,45 %
- Kuntarahoitus, tarjottu korko 2,24 %
- OP rahoitus, tarjottu korko 2,27 %
- Nordea ei jättänyt tarjousta

Päätös: Päätän, että Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue käyttää Kuntarahoitus Oyj:n hyvinvointialuetodistusohjelmaa, koska tarjous on edullisin.

3 UTV2-ohjelma

Hyvinvointialueen alijäämä vuoden 2023 tilinpäätöksessä oli 45,38 milj. euroa. Vuoden 2024 tilinpäätöksen 2024 alijäämä on 62,05 milj. euroa. Alijäämä yhteensä vuoden 2024 päätteeksi on n. 106,34 milj. euroa. Käyttötalouden saattaminen tasapainoon vaatii seuraavan kahden vuoden aikana vähintään 60 milj. euron tasapainottamisohjelman toteuttamisen. Tämä ei vielä täytä lainsäädännön vaatimusta kertyneiden alijäämien kattamisesta vuoden 2026 loppuun mennessä.

Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelman laatimisessa on käytetty ulkopuolisten konsulttien apua.

Kilpailutuksen jälkeen kumppaneiksi valittiin kaksi toimijaa:

- Osio I ja III (talouden analyysi ja keinovalikoima): FCG Finnish Consulting Group Oy
- Osio II (ostopalveluita tarkasteleva kokonaisuus):

Nordic Healthcare Group Ohjelman laatiminen käynnistettiin viikolla 51 hyvinvointialueen johtamalla taustakeskusteluilla UTV2-ohjelman laadinnan lähtökohdista ja operatiivisesta suunnitteluprosessista avustavien konsulttien kanssa. Hyvinvointialueelle laadittavan varsinaisen UTV2-ohjelman laatiminen käynnistyi 7.1.2025. Työtä on tehty vahvasti toimintaa osallistavalla työryhmätyöskentelyllä sekä laajoilla haastatteluilla. Lisäksi työyksiköille lähetettiin kysely, jolla kerättiin ehdotuksia säästöiksi. Kaikkiaan 235 työyksikköä vastasi kyselyyn. Valtiovarainministeriöltä saatu palaute UTV2-ohjelmasta ja sen huomiointi hyvinvointialuejohtajan esityksessä UTV2-ohjelmasta 12.2.2025 aluehallituksen kokouksen jälkeen UTV 2 -ohjelma lähetettiin valtiovarainministeriöön kommenteille lainanottovaltuuspäätöksen ehtojen mukaisesti 14.2.2025. Valtiovarainministeriöltä saatiin täydennyspyyntö 27.2.2025 hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelmasta.

Täydennyspyynnössä todetaan: "Valtiovarainministeriö toteaa, että hyvinvointialueen toimittama Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelmaluonnos täyttäisi toteutuessaan sisällöllisesti lainanottovaltuudelle asetetun ehdon talouden tasapainottamisohjelmasta. Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota siihen, että ohjelmasta ei ole tehty päätöksiä. Valtiovarainministeriö edellyttää hyvinvointialuetta kuvaamaan, miten se varmistaa, että päätöksenteko sopeutustoimien toteuttamiseksi etenee. Hyvinvointialueen tulee lisäksi tarkentaa, miten se on huomioinut laskelmissaan yleisten kustannusten kasvun (mm. palkkojen nousu). Hyvinvointialuetta edellytetään myös arvioimaan vuosien 2025–2028 kustannuskehityksen riskejä sekä mahdollisuuksia lisäsopeuttamistoimenpiteiden toteuttamiseen tarpeen vaatiessa."

Hyvinvointialuejohtajan esitykset UTV2-ohjelmaan liittyvissä pykälissä perustuvat voimassa olevaan talouden tasapainottamiseen liittyvään lainsäädäntöön, jossa vuosina 2023 ja 2024 kertyneet alijäämät tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä.

UTV2-ohjelmakokonaisuus on rakennettu seuraavasti:

- tiedoksi saatettavat UTV2-ohjelman operatiiviset toimenpiteet
- aluehallituksen toimivaltuuden piirissä olevat UTV2-ohjelman toimenpiteet
- aluevaltuuston toimivaltuuden piirissä olevat UTV2-ohjelman toimenpiteet
 - strategiset toimenpiteet
 - palveluverkkoon liittyvät toimenpiteet
 - osastokokonaisuuteen liittyvät toimenpiteet (pohjoinen ja eteläinen alue)
 - keittiöverkon kehittäminen
- investointiohjelman 2025–2028 päivittäminen UTV2-ohjelman toimenpiteiden mukaiseksi
- valtuutus hakea lisärahoitusta
- oikaisuvaatimus vuoden 2025 rahoitukseen liittyen
- lainanottovaltuusehtojen mukainen yhteisöllisen asumisen suunnitelma

UTV2-ohjelman toimenpiteistä arvioidut kustannussäästöt vuosina 2025–2026 ovat yhteensä noin 51 miljoonaa euroa. Näin ollen kattamatonta alijäämää on jäljellä vuoden 2026 päättyessä sopeutusten jälkeen vielä noin 103–109 miljoonaa euroa. Hyvinvointialue rakentaa talouden sopeuttamisesityksensä niin, että kattamattoman alijäämän osuus tullaan hakemaan valtion lisärahoituksesta ja näin ollen hyvinvointialue noudattaa esityksissään lainsäädännön mukaista alijäämien kattamisvelvoitetta vuoden 2026 loppuun mennessä

Toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen myönnetty avustus

UTV-ohjelman osio 2 hyödyntää Valtioneuvoston 23.3.2023 myöntämän avustuksen toiminnan kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen. Avustuksen kokonaismäärä on 13 897 849 euroa ja avustus on käytettävissä 31.12.2025 mennessä. Arkikielessä voidaan ajatella, että nämä kokonaisuudet tähtäävät toimi- ja palvelualojen tunnistamiin laaja-alaisiin kehittämistoimiin, jotka edesauttavat samalla myös osion 1 edistämistä (osio 1 mukaisia toimenpiteitä ei ole sisällytetty talousarvioon).

Avustuksen käyttö

- Eduskunta on 1.3.2023 hyväksynyt hallituksen esityksen vuotta 2023 koskevaksi lisätalousarvioksi (HE 325/2022 vp). Lisätalousarvioon sisältyy 350 miljoonan euron

määräraha hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle ja Helsingin kaupungille myönnettäviin valtionavustuksiin.

- Avustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Avustuksen myöntämisperusteita ja käyttöä täsmennettäisiin tällä asetuksella. Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 27.3.2023 ja olevan voimassa 31.12.2025 saakka.
- Määrärahaa ei voi käyttää suoraan hyvinvointialueiden lakisääteisiin tehtäviin, mutta se antaa mahdollisuuden rahoittaa toiminnan käynnistämiseen liittyviä kustannuksia, jolloin yleiskatteista rahoitusta voidaan ohjata enemmän lakisääteisten tehtävien hoitamiseen
- Ei omavastuuta, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen saaman avustuksen määrä on 13 897 849 euroa.
- Avustuksen saajat saavat käyttää avustusta muutos- ja tuottavuusohjelmansa tai sitä vastaavaan ohjelman käyttökohteisiin, joihin liittyvät kustannukset ovat kertaluonteisia tai tilapäisiä
- Ohjelmilla tarkoitettaisiin avustuksen saajan toiminnan muutokseen ja talouden tasapainottamiseen liittyviä ohjelmia, jotka perustuvat valtionavustuksen saajan strategian toimeenpanoon (esimerkiksi hyvinvointialuestrategia).
- Ohjelmien tulisi olla lähtökohtaisesti hallintosäännön mukaisesti hyväksytyjä esimerkiksi aluevaltuustossa tai -hallituksessa, mutta ohjelmiin sisältyvien toimenpiteiden kustannuksia voitaisiin sisällyttää avustuksella maksettaviksi taannehtivasti jo 8.3.2023 alkaen.
- Ohjelmaan sisältyvät toimenpiteet eivät saa olla ristiriidassa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 22 §:n perusteella määriteltyjen sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia tavoitteiden tai pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) 8 §:n perusteella määriteltyjen pelastustoimen valtakunnallisia tavoitteiden kanssa.

Vuoden 2024 loppuun mennessä avustusta oli käytetty n. 4,5 milj. euroa. Loput on suunniteltu käytettävän vuoden 2025 aikana.

UTV2-ohjelmaan liittyvä päätöksenteko eri toimielimissä

Aluehallitus on 10.3.2025 § 84 merkinnyt tiedoksi UTV2-ohjelman mukaiset operatiiviset toimenpiteet. Operatiivisten toimenpiteiden arvioitu säästö on vuosina 2025–2026 noin 30 miljoonaa euroa. Vuosille 2025–2028 arvioitu säästö on noin 30,8 miljoonaa euroa. Aluehallitus 10.3.2025 § 92 on hyväksynyt UTV2-ohjelman aluehallituksen toimenpiteet. Toimenpiteet, jotka koskevat kotiin toimitettavien aterioiden tuottamisen ulkoistamista ja ruokasali Pihlajan toiminnan ulkoistamista

palautettiin valmisteluun. Aluehallituksen toimenpiteiden arvioitu säästö vuosille 2025–2026 on noin 13,4 miljoonaa euroa. Vuosille 2025–2028 arvioitu säästö on noin 15,8 miljoonaa euroa.

Aluehallitus 10.3.2025 § 94 UTV2-ohjelman aluevaltuuston toimivaltaan kuuluvat palveluverkkoon liittyvät toimenpiteet. Aluehallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun. Aluehallitus päätti yksimielisesti, että toimenpiteistä laaditaan tarkemmat taloudelliset ja toiminnalliset selvitykset ja tavoiteaikatauluna pidetään sitä, että pykälän sisältämät asiat käsitellään nykyisen valtuuston aikana viimeistään toukokuun loppuun mennessä.

Aluehallitus 10.3.2025 § 95 UTV2-ohjelman aluevaltuuston toimivaltaan kuuluva perusterveydenhuollon osastopalveluiden uudistaminen pohjoisella alueella. Aluehallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun. Aluehallitus päätti, että esityksen toimenpiteistä laaditaan tarkemmat taloudelliset ja toiminnalliset selvitykset ja tavoiteaikatauluna pidetään sitä, että pykälän sisältämät asiat käsitellään nykyisen valtuuston aikana viimeistään toukokuun loppuun mennessä.

Aluehallitus 10.3.2025 § 96 UTV2-ohjelman aluevaltuuston toimivaltaan kuuluva perusterveydenhuollon osastopalveluiden uudistaminen eteläisellä alueella. Aluehallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun. Aluehallituksen päätti, että asia palautetaan Vastaus selityspyyntöön 30.4.2025 valmisteluun ja esityksen toimenpiteistä laaditaan tarkemmat taloudelliset ja toiminnalliset selvitykset ja tavoiteaikatauluna pidetään sitä, että pykälän sisältämät asiat käsitellään nykyisen valtuuston aikana viimeistään toukokuun loppuun mennessä.

Aluehallitus 25.3.2025 § 108, Ruokapalveluiden UTV2 -ohjelman mukaiset päätökset. Aluehallitus päätti, että ruokasali Pihlaja ulkoistetaan sekä kotiaterioiden valmistaminen ulkoistetaan. Aluevaltuusto 31.3.2025 § 37 päätti, että siirrytään yhden valmistuskeittiömalliin.

Aluevaltuusto päätti 31.3.2025 § 36 aluevaltuuston toimivaltaan kuuluvista toimenpiteistä. Toimenpiteiden arvioitu säästö vuosille 2025–2026 on noin 1,1 miljoonaa euroa. Vuosille 2025–2028 arvioitu säästö on noin 2,4 miljoonaa euroa.

UTV2-ohjelmakokonaisuuteen liittyvät osiot, joista ei ole vielä tehty päätöksiä

Aluevaltuusto käsittelee syksyllä 2025 kuukausien aikana palveluverkkoon ja osastopalveluiden uudistamista koskevat kokonaisuudet. Toteutuessaan osastopalveluiden uudistamiseen liittyvä kokonaisuus tuo säästöjä noin 5,5 milj. euroa (vuodet 2025–2028). Palveluverkkoon liittyvien keinojen säästövaikutus toteutuessaan olisi noin 9 milj. euroa (vuodet 2025–2028)

3.1 Valtiovarainministeriölle tehtävä raportointi muutosohjelman toteutumisesta

Vuoden 2024 lainanottovaltuusehtojen mukainen organisaation sisäinen ja valtiovarainministeriölle toteutettu UTV-ohjelmaan liittyvä raportointi Hyvinvointialue laati UTV-ohjelmaa varten sisäiseen käyttöön yksityiskohtaisen raportointilomakkeen, joka oli käytössä kesään 2024 asti. Toimialueet toteuttivat UTV-ohjelman toimenpideraportointia kuukausittain vuoden 2024 alusta alkaen. Keväällä 2024 valtiovarainministeriö laati kaikille hyvinvointialueille yhteisen muutosohjelmien raportointilomakkeen, joka otettiin käyttöön Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella loppukesästä. Hyvinvointialue raportoi muutosohjelman toteutumisesta valtiovarainministeriölle vuoden 2024 lainanottovaltuuspäätöksen mukaisesti (1–6 kk/2024, raportoitu 15.9.2024 mennessä). Puolivuosisraportointi osoitti noin 2,8 miljoonan euron kokonaissäästöjä. Alkuperäinen UTV-ohjelma tavoitteli 15 250 300 euron säästöjä vuodelle 2024. Tammikuussa 2025 hyvinvointialue raportoi valtiovarainministeriölle vuoden 2024 osalta kokonaissäästöjen määräksi 8 541 000 euroa. Lainanottovaltuusehtojen mukaisten raportointien lisäksi hyvinvointialue raportoi osavuosikatsausten yhteydessä UTV2-ohjelman toteutumista.

Valtiovarainministeriö ei ole hyvinvointialueille ohjeistanut tarkemmin käytettävää raportointitapaa, jolla hyvinvointialueen tulee ministeriölle raportoida.

Hyvinvointialueella toteuttava säännöllinen sisäinen raportointi UTV2-ohjelman toimeenpanosta

- 22.4.2025 pidettiin UTV2-ohjelman toimenpiteiden käynnistystilaisuus, kun valtiovarainministeriöltä oli saatu hyväksyntä talouden tasapainottamisohjelmalle sekä lainanottovaltuus vuodelle 2025 oli myönnetty
- UTV2-ohjelma pitää sisällään
 - Oman toiminnan kehittämistoimenpiteitä yhteensä 114 kpl
 - Ostopalveluihin liittyvät toimenpiteet yhteensä 56 kpl
- Toimenpiteiden toimeenpanon läpikäynnit aloitettu yhteistilaisuudessa 14.8.2025
- Yleiskuva toimialueiden toimenpiteiden edistämisestä:
 - toimenpiteet edistyvät
 - toimenpiteillä ei kaikilta osin saavuteta asettuja säästöjä vuodelle 2025
- Yhteiset raportoinnit jatkuvat kerran kuukaudessa vuoden loppuun asti.

4 Lainat ja lainanottovaltuus

Lainanottovaltuus vuodelle 2025

Valtiovarainministeriö teki 6.6.2024 päätöksen, ettei yksikään hyvinvointialue saa uutta lainanottovaltuutta vuodelle 2025, koska hyvinvointialueiden vuoden 2024 talousarvioiden vuosikatteet ovat heikkoja ja nykyinen lainakanta on suuri.

Vuoden 2025 lainanottovaltuus koskee vain uusia, käynnistyviä hankkeita varten nostettavia lainoja. Hyvinvointialueet voivat toteuttaa aiempina vuosina käynnistyneet investointihankkeet ja nostaa niiden rahoittamiseksi tarvittavat lainat aiempien lainanottovaltuuksien mukaisesti. Vuoden 2023 ja 2024 lainanottovaltuuksiin perustuen hyvinvointialueet voivat nostaa pitkäaikaista lainaa tai tehdä investointeja vastaavia sopimuksia vuonna 2025 tai myöhemmin 3,9 miljardilla eurolla.

Valtioneuvosto päättää vuosittain kunkin hyvinvointialueen valtuudesta pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa päätöksen mukaisen määrän lainaa, jolla rahoitetaan investointisuunnitelman hankkeita. Päätös koskee hyvinvointialueiden lisäksi HUS-yhtymää.

Lainanottovaltuuksista säädetään hyvinvointialueesta annetussa laissa, ja valtuudet lasketaan hyvinvointialueiden taloustietoihin perustuen. Lainanottovaltuus perustuu hyvinvointialueen lainanhoitokykyyn, ja se lasketaan lainojen enimmäismäärän ja vuoden alun ennakoitun lainamäärän erotuksena.

Valtioneuvosto voi muuttaa lainanottovaltuutta, jos hyvinvointialueen investointi on välttämätön palveluiden turvaamisen kannalta. Aloitteen lainanottovaltuuden muuttamisesta voi tehdä hyvinvointialue itse tai jokin hyvinvointialueita ohjaavista ministeriöistä. Vuoden 2024 lainanottovaltuutta on muutettu 12 hyvinvointialueelle.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue jätti valtiovarainministeriölle hakemuksen lainanottovaltuuden muuttamisesta 12.6.2024.

Lain mukaan valtiovarainministeriö asettaa lainanottovaltuuden muuttamista koskevan päätöksen valmistelua varten valmisteluryhmän, johon valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja sisäministeriö sekä asianomainen hyvinvointialue nimeävät edustajansa. Valmisteluryhmän tehtävänä on arvioida lainanottovaltuuden muuttamisen edellytyksiä, tarvittavan lainanottovaltuuden suuruutta sekä hyvinvointialueelle asetettavia ehtoja. Arviointi perustuu hyvinvointialueen taloutta ja toimintaa koskevan tiedon perusteella tehtyyn kokonaisarvioon.

Valtiovarainministeriö asetti 20.8.2024 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuuden muuttamista koskevan päätöksen valmisteluryhmän.

Valmisteluryhmän puheenjohtajana toimi neuvotteleva virkamies Minnamaria Korhonen

valtiovarainministeriöstä ja jäsenenä olivat budjettineuvos Tero Tyni valtiovarainministeriöstä, erityisasiantuntija Suvi Mäklin sosiaali- ja terveysministeriöstä, erityisasiantuntija Katja Luoma sisäministeriöstä sekä talousjohtaja Anu Helin Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelta. Kutsuttuina asiantuntijoina valmisteluryhmässä ovat toimineet Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelta hyvinvointialuejohtaja Tero Järvinen, talouspäällikkö Heli Hämeenniemi, tukipalvelujohtaja Jari Hakala, kiinteistöpäällikkö Teuvo Ristilä sekä neuvotteleva virkamies Teija Mikkola valtiovarainministeriöstä.

Valmisteluryhmän toimikausi oli 26.8.2024-31.12.2024. Toimikauden aikana valmisteluryhmä kokoontui 4 kertaa.

Valmisteluryhmä esitti, että Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuus vuodelle 2025 olisi 53,84 miljoonaa euroa. Lainanottovaltuudella rahoitetaan investointeja vastaavia sopimuksia 28,57 miljoonaa euroa, jolloin pitkäaikaisen lainan tarvittavaksi määräksi muodostuu 25,27 miljoonaa euroa.

Vuoden 2025 lainanottovaltuutta voi käyttää myös myöhempinä vuosina vuoden 2025 aikana käynnissä olevia tai käynnistettäviä hankkeita varten nostettaviin pitkäaikaisiin lainoihin. Vuoden 2025 valtuuteen sisältyvästä lainamäärästä arvioidaan nostettavan vuoden 2025 aikana 23,29 miljoonaa euroa. Aikaisempien vuosien valtuuksiin sisältyvien investointien osalta lainatarve tarkentuu hankkeiden edetessä. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen pitkäaikaisten lainojen määrä vuoden 2025 lopussa ennakoidaan olevan 176 miljoonaa euroa, jos hankkeet etenevät tämänhetkisen suunnitelman mukaisesti.

Lainanottovaltuuden muuttaminen johtaa hyvinvointialueen lainanhoitokykyä suurempaan lainamäärään. Tämän vuoksi valmisteluryhmä esitti lainanottovaltuuden muuttamiselle ehtoja, jotka varmistavat hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn.

Valtioneuvosto päätti 28.11.2024 yleisistunnossaan hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 15 §:n 3 momentin nojalla, että Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuus vuodelle 2025 on 53 840 000 euroa.

Lainanottovaltuuden muuttamiselle asetettiin seuraavat ehdot:

- Muutettuun lainanottovaltuuteen perustuvaa pitkäaikaista lainaa on mahdollista käyttää ainoastaan valmisteluryhmässä esitettyihin investointeihin ja investointeja vastaaviin sopimuksiin, jotka ovat hyvinvointialueesta annetussa laissa tarkoitettulla tavalla välttämättömiä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi. Hyvinvointialueen tulee varmistaa ennen investointien ja investointeja vastaavien sopimusten toteuttamista niiden

laissa edellytetty välttämättömyys sekä se, että investointitarvetta ei voida kattaa muulla tavoin kuten pitkäaikaisen lainan sijaan rahavaroilla, avustuksilla, hankerahoituksella tai muulla rahoituksella.

- Hyvinvointialueen tulee laatia suunnitelma yhteisöllisen asumisen investoinnilla tavoiteltujen toiminnallisten ja taloudellisten hyötyjen varmistamisesta alueen koko ikääntyneiden palveluiden palveluverkkosuunnitelma huomioon ottaen. Suunnitelma tulee toimittaa valtiovarainministeriölle 30.4.2025 mennessä.
- Hyvinvointialueen tulee päivittää talouden tasapainottamisohjelma, joka varmistaa hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn ja mahdollisuuden järjestää lakisääteiset palvelut. Ohjelman tulee sisältää vuosittaiset rahamääräiset lainanhoitokykyä kuvaavat tavoitteet, joiden toteutumista on mahdollista seurata. Tasapainottamisohjelma tulee toimittaa valtiovarainministeriölle 14.2.2025 mennessä. Valtiovarainministeriö voi hylätä ohjelman tai edellyttää ohjelman täydentämistä, jos on todennäköistä, että ohjelma ei ole riittävä lainanhoitokyvyn varmistamiseksi. Ilmoitus ohjelman hylkäämisestä tai tarpeesta täydentää ohjelmaa tulee antaa hyvinvointialueelle 28.2.2025 mennessä. Hyvinvointialue voi täydentää ohjelmaa valtiovarainministeriön käsittelyn perusteella 31.3.2025 mennessä. Hyvinvointialue raportoi ohjelman toteutumisesta puolivuositain valtiovarainministeriölle.

UTV2-ohjelma lähetettiin ministeriölle 31.3.2025 valtuuston kokouksen jälkeen. Valtiovarainministeriö antoi 7.4.2025 palautteen lainanottovaltuuden ehtojen täyttämistä VN/19554/2024.

Valtiovarainministeriö toteaa, että Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue on toimittanut ministeriölle lainanottovaltuuden muutospäätöksen ehdon mukaisen talouden tasapainottamisohjelman. Ohjelman toimenpiteistä on osittain tehty päätöksiä. toteutuessaan ohjelma varmistaa hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn. Hyvinvointialue on toimittanut myös suunnitelman yhteisöllisen asumisen investoinnilla tavoiteltujen toiminnallisten ja taloudellisten hyötyjen varmistamisesta.

Hyvinvointialue voi nostaa päätöksen mukaisesti pitkäaikaista lainaa tai tehdä pitkäaikaisia sitoumuksia.

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota siihen, että hyvinvointialue ei tarkenna, että se olisi laskelmissaan huomioinut yleistä kustannusten kasvua. Valtiovarainministeriö korostaa, että lainanhoitokykynsä varmistamiseksi alueen tulee jatkaa taloutensa määrätietoista sopeuttamista ja varmistaa tarvittavien sopeuttamispäätösten toteutuminen.

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota siihen, että ohjelman mukaan hyvinvointialueen taseeseen kertyneet alijäämät eivät tulisi katetuksi laissa säädetyssä määräajassa.

Hyvinvointialueesta annetun lain 115 §:n mukaan hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Hyvinvointialueesta annetun lain 123 §:n mukaan valtiovarainministeriö voi käynnistää hyvinvointialueen arviointimenettelyn, jos alijäämiä ei ole katettu määräajassa.

Vuoden 2026 lainanottovaltuus

Valtiovarainministeriö tiedotti 8.5.2025 vuoden 2026 lainanottovaltuuksista.

Kolmasosa hyvinvointialueista saa uutta lainanottovaltuutta vuodelle 2026. Muut hyvinvointialueet voivat jatkaa aiempia investointihankkeita normaalisti ja nostaa niihin osoitetut lainat, mutta ne eivät voi ottaa lainaa uusiin hankkeisiin.

Valtioneuvosto päätti 8. toukokuuta hyvinvointialueiden lainanottovaltuuksista vuodelle 2026. Vuoden 2025 talousarvioiden vuosikatteet ovat osalla hyvinvointialueista pieniä ja nykyinen lainakanta vastaavasti suuri, minkä vuoksi valtaosa hyvinvointialueista ei saa lainanottovaltuutta.

Vuoden 2026 lainanottovaltuus koskee vain uusia, käynnistyviä hankkeita varten nostettavia lainoja. Hyvinvointialueet voivat toteuttaa aiempina vuosina käynnistyneet investointihankkeet ja nostaa niiden rahoittamiseksi tarvittavat lainat aiempien lainanottovaltuuksien mukaisesti. Vuosien 2023–2025 lainanottovaltuuksiin perustuen hyvinvointialueet voivat nostaa pitkäaikaista lainaa tai tehdä investointeja vastaavia sopimuksia vuonna 2026 tai myöhemmin 4,1 miljardilla eurolla.

Valtioneuvosto päättää vuosittain kunkin hyvinvointialueen valtuudesta pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa päätöksen mukaisen määrän lainaa, jolla rahoitetaan investointisuunnitelman hankkeita. Päätös koskee hyvinvointialueiden lisäksi HUS-yhtymää.

Lainanottovaltuuksista säädetään hyvinvointialueesta annetussa laissa, ja valtuudet lasketaan hyvinvointialueiden taloustietoihin perustuen. Lainanottovaltuus perustuu hyvinvointialueen lainanhoitokykyyn, ja se lasketaan lainojen enimmäismäärän ja vuoden alun ennakoitun lainamäärän erotuksena.

Lainanottovaltuudet vuodelle 2026	Euroa
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue	19 771 850
Kainuun hyvinvointialue	23 419 682
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	765 635 711
Pirkanmaan hyvinvointialue	24 722 105
Pohjanmaan hyvinvointialue	240 034 455
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	76 326 886
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	144 529 143

Valtioneuvosto voi muuttaa lainanottovaltuutta, jos hyvinvointialueen investointi on välttämätön palveluiden turvaamisen kannalta. Aloitteen lainanottovaltuuden muuttamisesta voi tehdä hyvinvointialue itse tai jokin hyvinvointialueita ohjaavista ministeriöistä. Vuoden 2025 lainanottovaltuutta on muutettu 13 hyvinvointialueelle sekä HUS-yhtymälle.

Alajärvi	285	288	243	42	17	23	7,9	30	23	35	-5	-14
Alavus	440	433	375	65	17	50	9,8	46	302	39	7	18
Evijärvi	48	44	41	7	17	8	4,9	7	6	10	-3	-30
Ilmajoki	406	353	358	48	13	32	7,0	32	25	29	3	10
Isojoki	58	51	49	9	18	9	7,4	10	9	6	4	67
Isokyrö	135	119	125	10	8	11	7,2	37	26	6	31	517
Karjoki	44	43	33	11	33	-	8,9	-	-	-	-	-
Kauhajoki	554	481	489	65	13	45	10,2	41	36	70	-29	-41
Kauhava	491	460	415	76	18	53	7,6	79	51	65	14	22
Kuortane	74	70	63	11	17	7	5,2	23	8	25	-2	-8
Kurikka	649	608	597	52	9	46	7,7	119	88	67	52	78
Lappajärvi	65	59	50	15	30	7	6,5	6	-	8	-2	-25
Lapua	467	417	365	102	28	41	7,4	28	28	66	-38	-58
Seinäjoki	2 922	2 623	2 660	262	10	129	8,9	569	369	337	232	69
Soini	55	47	44	11	25	9	7,4	5	-	7	-2	-29
Teuva	159	137	180	-21	-12	13	8,2	18	8	17	1	6
Vimpeli	70	67	69	1	1	-	6,3	-	-	-	-	-
Ähtäri	194	173	149	45	30	28	9,0	15	32	25	-10	-40
Etelä-Pohjanmaa	7 116	6 473	6 305	811	13	515	8,3	1 071	1 024	816	255	31

6 Henkilöstöön liittyvä raportointi

Henkilöstöasioihin liittyvä raportointi on tämän asiakirjan liitteessä 1 EPHVA HR-raportointi Q2.

7 Tytäryhtiöiden raportointi

Tytäryhtiöt ovat raportoineet ensimmäisen kvartaalin toteumistaan sekä kirjallisesti toteumiin vaikuttavista tekijöistä, tulevaisuudennäkymistä ja mahdollisista riskeistä. Raportointi on tämän asiakirjan liite 2 EPHVA tytäryhtiöt Q2.